Outsideren

- et øjebliksbillede af en social entreprenørskabs-virksomhed.

Del 1

Evaluering 2012

Forord

Følgende evaluering er ansøgt af Outsideren og udviklet i samarbejde med Askovgården, herunder Center for Metode Udvikling og Kvalitet, CMUK.
Outsideren har medvirket til designet af evalueringen og deltaget i møder med CMUK i forhold til erfaringsopsamling, vidensdeling og Outsideren har medvirket til at udvælge og formidle kontakt til frivillige på Outsideren, der har været informanter til kvantitativ og kvalitativ data i evalueringen. CMUK har indsamlet og behandlet data, udarbejdet notat og færdiggjort den endelige evaluering.

Evalueringen er gennemført i perioden 01.08 2011 – 01.06 2012 har modtaget økonomisk bevilling fra Kontoret for Socialt Udsatte, Civilsamfund og Familie Holmens Kanal, Socialministeriet.

Maj 2012

CENTER FOR
METODE,
UDVIKLING &
KVALITET

OUTSIDEREN
SER PSYKIATRIEN INDEFRA

Indholdsfortegnelse

1 Indledning ... 4
2 Abstract ... 4
3 Beskrivelse af Outsiderens projekt ... 5
3.1 Historie & baggrund ... 5
3.2 Virksomhedstænkning & organisering ... 6
3.3 Medarbejdere, - lønnede & ulønnede ... 6
3.4 Rekruttering og fastholdelse ... 7
3.5 Finansiering ... 8
3.6 Den oprindelige forandringsteori ... 9
3.7 Produkter ... 10
3.8 Samarbejdsparter ... 10
4 Overordnet Evalueringsdesign ... 11
5 Evalueringsmetode & teori ... 11
5.1 Metoder der anvendes til indsamling af data ... 11
5.2 Videnskabsteoretiske empiriske overvejelser ... 12
5.3 Praktiske empiriovervejelser ... 14
6 Evalueringens datamateriale ... 14
7 Målsætninger, mål og succeskriterier ... 16
8 Analyse ... 21
9 Opsamling ... 44
10 Fremtidens forandringsteori ... 47
11 Outsiderens forankringsmuligheder ... 50
11.1 'Åbne organisationen op' ... 50
11.2 En marketing person? ... 50
11.3 En mentor? ... 51
11.4 Erfaringsekspertise indenfor psykiatrien ... 51
11.5 Outsideren som et praktiksted/afklaringsforløb? ... 51
11.6 Samarbejde med studenterrådgivningen ... 52
11.7 Uddannelsesworkshop/seminar ... 52
11.8 Outsideren som en del af en større frivillig organisation eller selvejende institution? ... 52
12 Afslutning og anbefalinger ... 53
13 Litteraturliste ... 55

14 Bilag A Notat af kvantitativ spørgeskemaundersøgelse 56
15 Bilag B Kvantitativt spørgeskema 56
16 Bilag C Interviewguide 56
17 Bilag D Workshop – om dig! 56
18 Bilag E Artikel: ”Outsideren”: Mellem arbejdslivets krav og menneskers livskvalitet 56
19 Bilag F Rapport: Perspektiver på Outsideren 56
20 Bilag G Interview med Signe 56
21 Bilag H Interview med Martin 56
22 Bilag I Interview med Josefine 56
23 Bilag J Interview med Tom 56
24 Bilag K Beskæftigelsesspørgeskema 56
25 Bilag L Workshopoptagelser/deltagerobservation 56
26 Bilag M Abonnenter i 2011 56
27 Bilag N Notat af beskæftigelsesspørgeskema 56
28 Bilag O Outsideren set udefra – et interview 56

1 Indledning

Outsideren har eksisteret siden 1995 og haft som kerneopgave at være en attraktiv og god ramme i hverdagen for borgere med et psykosocialt handikap. Foreningen Outsideren er et socialt projekt på Nørrebro og drives hovedsageligt af frivillige, hvis primære formål med at komme på Outsideren er udgivelsen af tidsskriftet Outsideren, der fortæller om psykiske lidelser og psykiatri.

Denne evaluering er gennemført med det formål, at synliggøre og give et indblik i effekten af Outsiderens metoder og arbejde med målgruppen: borgere med et psykosocialt handikap. Evalueringen har derfor form af en effektevaluering, der vurderer effekter og hvordan og hvorfor disse effekter er opstået, hvorfor evalueringsformen kan betegnes for en summativ evaluering. (Kreve, 2008:24)

CMUK vil først og fremmest gerne anerkende det store og værdifulde arbejde, Outsideren gør for de mennesker der kommer på Outsideren. Det er således CMUKs håb og hensigt, at Outsideren oplever evalueringens anbefalinger som konstruktive for nye indsigter og perspektiver i forhold til Outsiderens praksis.

2 Abstract

Foreningen Outsideren er et socialt projekt på Nørrebro, hvor 60 frivillige i 2011 har deltaget aktivt i forhold til forskellige beskæftigelsesaktiviteter. Samlet set er der registreret 81 frivillige, men når antallet af frivillige varierer alt efter periode skal det ses i forhold til at enkelte frivillige kan være ’hang-arounds’, der kun kommer forbi og aldrig rigtig kommer i gang med møder/indhold/artikler eller lignende, mens andre

kan være ramt af sygdom eller genindlæggelser i perioder.
Outsiderens drives hovedsagligt af frivillige foruden de to fastansatte: den ansvarshavende redaktør og den journalistiske konsulent.

På Outsideren skal/og er man beskæftiget på forskellig vis gennem arbejdsaktiviteter. Når de frivillige kommer på Outsideren handler det primært om at bidrage til tidsskriftet, der i sig selv er en 'arbejdsaktivitet', hvori mange andre aktiviteter er indlejret og bidragsydelsen til dette blad afstedkommer et stort udbytte for mange frivillige. For flere af de frivillige handler det om, at Outsideren er et springbræt til at komme tilbage i arbejde gennem opdatering og vedligeholdelse af kompetencer i forhold til det de var beskæftiget med tidligere. At bidrage til tidsskriftet eller hjemmesiden betyder tilegnelsen af ny viden og færdigheder. Outsideren er netop kendetegnet ved, at de frivillige får udfordringer og muligheden for at skabe resultater, der ifølge de frivillige på Outsideren står i kontrast til 'slapper-kulturen/kaffeklubben', der forbindes med værestede eller bosteder for sindslidende. Selvom Outsideren adskiller sig fra de såkaldte værestede eller bosteder, er Outsideren alligevel ikke som en almindelig arbejdsplads. Outsideren er nærmere defineret som en eksperimentel arbejdsverden. Som nævnt er Outsiderens primære formål at udgive tidsskriftet, men 'producenterne' af artiklerne og dermed bidragydere til bladet, er en målgruppe der varierer i forhold til psykiske tilstand. Dette skal der tages højde for samtidig med at der er en deadline og et produkt, der skal leveres som på en given arbejdsplads.

Yderligere er Outsideren et sted, hvor den frivillige oplever en hverdag, der er meningsgivende i større eller mindre grad, pga. oplevelsen af en samfundsmæssig rytme af 'at gå på arbejde' og have fri/fritid. Stedet er kendetegnet ved en rummelighed og frihed og er meget dynamisk, flydende samt omskifteligt.

Endvidere er Outsideren et 'talerør for sindslidende' og udgør således en ramme, hvor sindslidende kan dele og gøre brug af deres erfaringer. Det særlige ved Outsideren er det ligeværdige/særlige fællesskab, der tiltrækker og fastholder mange frivillige på Outsideren.

Det anbefales at læse hele rapporten for at få det fulde indblik i Outsiderens praksis i forhold til effekterne af den sociale indsats på Outsideren samt et indblik i Outsiderens udfordringer, forankringsmuligheder samt anbefalingerne til det videre arbejde med målgruppen.

3 Beskrivelse af Outsiderens projekt

3.1 Historie & baggrund

Outsideren har eksisteret siden 1995 og haft som kerneopgave at være en attraktiv og god ramme i hverdagen for borgere med et psykosocialt handikap. Foreningen Outsideren er et socialt projekt på Nørrebro, hvor 60 frivillige og 4 deltidsansatte/skånejobbere på egen hånd har skabt et unikt redaktionsmiljø, hvis formål er at (gen)skabe en meningsfuld hverdag for borgere med et psykosocialt handikap.

Omdrejningspunktet for alle aktiviteter er udgivelsen af tidsskriftet Outsideren, der i øjenhøjde med almindelige mennesker fortæller om psykiske lidelser og psykiatri. Outsideren udkommer 5 gange årligt,

læses af 8000 mennesker og blev foreslået til Cavling-prisen i 2010. Hjemmesiden Outsideren.dk besøges af op til 17.000 mennesker månedligt.

3.2 Virksomhedstænkning & organisering

For at Outsideren kan nå de ønskede resultater, skal Outsideren som organisation kunne:

- Støtte det personlige initiativ
- Støtte den individuelle proces
- Støtte og kvalificere skriveprocessen, støtte ved interview, reportager etc.
- Være en rolig og rummelig ramme, med tid til at forholde sig til den enkelte frivilliges udfordringer og ønsker.
- Tilbyde faglig sparring helt fra den første tekst til et afsluttet udviklingsprojekt.
- Have medarbejdere med egen erfaringsekspertise[1] (forudsætningen for ligeværdige relationer).

Samtidig er der en række organisatoriske opgaver, der bliver varetaget af borgere i skånejob - herunder tilrettelæggelsen af møder, undervisning, information om aktiviteter, kontakt med layout, trykkeri, regnskab, abonnementspleje og it.

Organisationen er tilrettelagt som følger:

- Bestyrelse, 7 medlemmer
- Ansvarshavende redaktør (deltidsansat under FOF, 2 dage ugentligt, resten af tiden frivillig)
  Varetager ekstern kontakt, økonomi, rapportering, ansvarlig efter loven for udgivelsen af Tidsskriftet Outsideren, deltager i produktionen af Tidsskrift, udvikling.
- Journalistisk konsulent (deltidsansat under FOF, 3 dage ugentligt, resten af tiden frivillig)
  Idéudvikling og gode råd til arbejdet med tekster/grafisk indhold. Redigering af tekster og tilrettelæggelse af tidsskrift.
- Administration (2 personer, skånejob, i alt 24 timer/uge)
  Daglig administration, regnskab, abonnementspleje, indkaldelser til møder, korrespondance, koordinering, information mm.
- Redaktionslokalerne er på 118 m^2 og har plads til op til fire parallelle aktiviteter.
- At udvikle de rigtige betingelser for, at borgere med et psykosocialt handikap forlader sofaen og i stedet involverer sig i, at skabe en meningsfuld tilværelse.

3.3 Medarbejdere, - lønnede & ulønnede

Her kommer borgere med et psykosocialt handikap og laver frivilligt arbejde, for deres egen og andres skyld.

Problemstilling for borgere med et psykosocialt handikap:
En selvforstærkende kombination af isolation, lavt selvværd, manglende faglig kunnen, få sociale kompetencer og deraf følgende dårlig inklusion i samfundslivet. En sådan tilværelse er et liv på kanten af indlæggelse, selvmord og begrænsede handlemuligheder

[1] Forstås som den erfaring de frivillige har opbygget og bruger i deres frivillige arbejde.

Målgruppe:
Primært, men ikke udelukkende, Københavnske borgere med et psykosocialt handikap, der er førtidspensionister eller på sygedagpenge grund af deres psykiske lidelse(r).

På Outsideren defineres en frivillig, som et redaktionsmedlem, der arbejder ulønnet. Foreningen Outsideren har omkring 600 medlemmer, hvoraf 60 frivillige i perioden 1.1.2011 til 1.1.2012 har deltaget aktivt i redaktionsgruppen.

Opgørelsen (gennemsnitligt) for perioden 1.1.2011 til 1.1.2012 viser:
Pr. uge: 11 frivillige (gennemsnit, målt ved 27 redaktionsmøder + ekstern deltagelse)
Pr. måned: 20 frivillige (gennemsnit for 9 måneder hvor der er fuldstændige data + ekstern deltagelse)

Det er forventeligt, at der hver måned er frivillige, der deltager i redaktionsgruppens aktiviteter kortvarigt. Der vil derfor samlet set være flere brugere i de periodiske opgørelser end ved de månedlige opgørelser. Ved udeblivelse i mere end en måned betragtes brugerne som periodisk tilknyttede og modtager stadig alle mails, invitation og referater fra redaktionen, men bliver ikke aktivt kontaktet.

For perioden er:

- 38 ud af de i alt 60 frivillige er redaktionsmedlemmer og borgere i Københavns Kommune.
- 34 ud af de i alt 60 frivillige i 2011 førtidspensionister eller sygemeldt pga. psykiske problemer.

3.4 Rekruttering og fastholdelse

Foreningen har en støt tilvækst af frivillige, og der er løbende dialog om hvordan aktiviteterne kan indrettes, for at nå de ønskede mål.

Den største udfordring er at fastholde den enkelte frivillige, så vedkommende kan tage del i de resultater, aktiviteterne skaber. Støtte fra §18 er en væsentlig forudsætning for at giver målgruppen mulighed for, at deltage i både produkt- og procesorienterede aktiviteter, der støtter, fastholder og opkvalificerer.

Aktiviteter som skrivegruppe og det generelle fokus på at kunne tilbyde støtte til de frivillige, sker på baggrund af foreningens egne undersøgelser, der konkluderer:

”Lige nu virker det som om tærsklen er for høj når man skriver, det er for svært at komme i gang. Det kan være at man er gået i gang med noget der er for bredt, eller for svært og så er der en gruppe, der har enormt meget brug for ros, og vil gå helt død på at få at vide, at noget skal skrives helt om.” (Outsideren som arbejdsplads - set udefra, 2010)

Opgørelser fra 1.8.2010 til 1.8.2011 viser, at kun 50 % af alle nye frivillige påbegynder en artikel og deltager i mere end ét redaktionsmøde, det oprindelig mål var 70 %. Der iværksættes derfor en række nye aktiviteter fra 1.1.2012.

3.5 Finansiering

Foreningen Outsideren blev etableret i 1995 og er 100 % uafhængigt af politiske, økonomiske og religiøse interesser.
Foreningen Outsideren har siden 1995 primært været støttet af Socialministeriet. Støtten udfases med kr. 100.000 i 2011 og halveres i 2012.

Udfasningen begrundes fra Socialministeriet med en målsætning om, at *"frivillige organisationer og foreninger, der leverer sociale tilbud, der helt eller delvist ligger inden for den kommunale leveringsforpligtelse, ikke som udgangspunkt skal være afhængige af centrale driftsmidler."*

Outsideren har siden april 2010 været i kontakt med MR-Voksne, med henblik på at etablere en driftsoverenskomst, og ser frem til fortsat at drøfte dette. De søgte støtte fra §18 dækker driften i 2012, sammen med de midler der fortsat gives fra Socialministeriet.

3.6 Den oprindelige forandringsteori

Nedenstående viser Outsiderens oprindelige forandringsteori, men senere vil følge en udvidet model – ”fremtidens forandringsteori”.

Tidsskriftet Outsideren
Bragesgade 10, 1. sal, 2200 København N
Tlf. 3539 7124 eller 23. redaktion@outsideren.dk
www.outsideren.dk

Problemstilling for borgere med et psykosocialt handikap:
En selvforstærkende kombination af isolation, lavt selvværd, manglende faglig kunnen, få sociale kompetencer og deraf følgende dårlig inklusion i samfundslivet. En sådan tilværelse er et liv på kanten af indlæggelse, selvmord og begrænsede handlemuligheder

Målgruppe:
Primært, men ikke udelukkende, Københavnske borgere med et psykosocialt handikap, der er førtidspensionister eller på sygedagpenge grund af deres psykiske lidelse(r)

Organisation	Aktiviteter	Resultater	Virkninger
Støtte det personlige initiativ	Redaktionsgruppen	Faglige kompetencer	Inklusion
Støtte den individuelle proces	Udgive Outsideren	Sociale kompetencer	Recovery
Støtte og kvalificere skriveprocessen støtte ved interview, reportager etc.	Uddannelse	Dannelse/Socialisering	Myndige borgere
Være en rolig og rummelig ramme med tid til den enkelte	Skrivegrupper	Nye muligheder for handling	Ny identitetsfølelse
Tilbyde faglig sparring	Ad-hoc projekter	Personligt netværk	Afstigmatisering
Have medarbejdere med egen erfaringsekspertise		En meningsfuld hverdag	
Journalistisk konsulent		Synlighed	
		Fokus på sindslidendes vilkår	

3.7 Produkter

Outsiderens produkter består af tidsskriftet Outsideren og hjemmesiden: Outsideren.dk. Outsideren har endvidere medvirket til udarbejdelsen af udskrivningsguiden ”Når du skal udskrives – til dig der har været indlagt på en psykiatrisk afdeling” og i juni 2011 blev guiden taget i brug på psykiatriske afdelinger i Region Hovedstaden. Guiden er et samarbejdsprojekt mellem Outsideren, Fællesrådet for bruger-og pårørendeforeninger i Region H, samt Region Hovedstadens Psykiatri.

Siden marts 2011 har Outsideren deltaget i kommunikationsnetværket omkring kampagnen ”En-Af-Os”[2].

I maj 2011 indtrådte Outsideren i det Sociale netværk, der ønsker, at være med til at fjerne tabuer og fordomme på social- og psykiatriområdet.

I 2010 bidrog Outsideren også til bogen: ”Psykiatrisk og psykosocial rehabilitering – En recoveryorienteret tilgang”[3].

Lejlighedsvist foredrag/konsulent.

En af Outsiderens frivillige har også været omtalt i en artikel i metroxpress, hvor den frivillige fortæller om sin psykiske lidelse og mangel på behandling. For at læse den fulde artikel, henvises til nedenstående link: http://www.metroxpress.dk/nyheder/pia-spiller-skuespil-for-at-fa-hjlp/KObkev!pg1gOlLVSERMk/

3.8 Samarbejdsparter

Fællesrådet, Nørrebro Lokaludvalg og Det Sociale netværk hvor Outsideren er medlem. Yderligere er Outsideren også medlem af kommunikationsnetværket ”En-Af-Os”/Afstigmatisering og samarbejder med Fællesrådet, Region Hovedstandens Psykiatri i forhold til guiden: ”Når du skal udskrives – til dig der har været indlagt på en psykiatrisk afdeling”. Endvidere samarbejder Outsideren med Københavns Universitet og Lund Universitet samt SR Bistand/Rådgivning og fælles støtte.
Outsideren har et samarbejde med Projekt Wenkina, hvor Outsideren låner en plads ud til projektet, til gengæld for PR.
Outsideren samarbejder også med Dispuk, da de sælger deres blad til kursusdeltagere.
Outsiderens sats-pulje ansøgning i 2011 skete i samarbejde med Bocenter Hedelund (nu Socialpsykiatrisk Center København Nord-Vest), hvor der er dialog omkring udviklingsprojekter.
Askovgården hvor der arbejdes på en samarbejds- forankringsmodel for Outsideren.

---

[2] Landskampagnen EN AF OS har til formål at afstigmatisere psykisk sygdom i Danmark – altså slut med diskrimination og udelukkelse af mennesker, der har eller har haft en psykisk sygdom. Det skal være lettere for den enkelte med psykisk sygdom at leve et fuldt og godt liv som en ligeværdig del af samfundet: Alle er og skal føle sig som ’EN AF OS’. Landskampagnen EN AF OS begyndte den 10. oktober 2011 og fortsætter frem til 2015.

[3] De fire redaktører, Lene Falgaard Eplov, Lisa Korsbek, Lone Petersen og Mette Olander har produceret en længe ventet bog om det moderne rehabiliteringsbegreb relateret til psykiatriske sygdomme. Bogen sætter rehabilitering på dagsordenen på en ny og tidssvarende måde med værdier som medmenneskelighed, forståelse og ligeværdighed i centrum. Bogens bidrag er skrevet af i alt 20 forfattere.

4 Overordnet Evalueringsdesign

Evalueringen af Outsideren tilrettelægges efter et evalueringsdesign der kan opfylde 2 formål:

1) Evalueringen skal anvendes i forbindelse med forankring.
2) Evalueringen skal anvendes som led i Outsiderens fortløbende praksisudvikling.

I evalueringen er der i forbindelse med indsamlingen af data anvendt kvalitativ og kvantitativ metodekombination, der vil resulterer i beskrivelser der kan belyse evalueringens to formål.

5 Evalueringsmetode & teori

Der er gennemført interviews samt deltagerobservation ved workshop på Outsideren. Yderligere er der gennemført en omfattende kvantitativ spørgeskemaundersøgelse samt en mindre beskæftigelsesorienteret spørgeskemaundersøgelse.

5.1 Metoder der anvendes til indsamling af data

I evalueringen er der anvendt kvalitativ og kvantitativ metodekombination, hvor de metodologiske redskaber består af *surveymetode*, *observationsmetode* samt *kvalitative enkeltinterview* (Olsen, 2003:5).
Surveymetoden er et kvantitativt spørgeskema, hvor svarmulighederne er både lukkede og åbne med mulighed for kvantitative sammenligninger og kvalitative kommentarer. Hensigten med den kvantitative del af evalueringen er, at det muliggør måling og dokumentering af effekten af Outsiderens projekt.
De kvalitative enkeltinterviews med målgruppen gennemføres som en semistruktureret form, så alle relevante forhold blev inddraget i interviewene, uden at det skulle foregå i en bestemt rækkefølge eller med det mål for øje, at alle spørgsmål nødvendigvis blev besvaret (Olsen 2002:86). Intervieweren havde fokus på at være åben overfor de fortællinger som informanterne ønskede at dele med intervieweren, og var samtidig bevidst om, at interviewers spørgsmål ikke nødvendigvis belyste eller var relevante for den måde, hvorpå informanterne oplevede deres virkelighed, og at spørgsmålene i interviewguiden dermed undervejs i interviewet måtte justeres eller helt undlades. De kvalitative enkeltinterviews skal dels hjælpe og inspirere os med at stille relevante kvantitative spørgsmål og medtages som kvalitative case eksempler samt mætte det samlede billede af Outsideren.
Ydermere gennemføres feltarbejde i form af *deltagerobservation*, hvor der søges indsigt i målgruppens handlinger og italesættelser af egen praksis, idet det forudsættes, at handlinger/praksis udtrykker værdier og opfattelser, som ikke altid umiddelbart verbaliseres i interview. At gøre brug af deltagerobservation kan anskueliggøre de sociale processer på Outsideren i et andet lys end det er muligt gennem enkeltinterview. (Warming, 2005:164-165) Hensigten med deltagerobservation er, at det skal give en fornemmelse af, hvad der siges og gøres og hvad der ikke siges og gøres (Staunæs 2004:76), hvilket kan inspirere de efterfølgende interviews, og nuancere analysen samt den samlede evaluering af Outsideren.

<u>Kvantitativ spørgeskemaundersøgelse:</u>
Målgruppen på Outsideren vil udfylde et kvantitativt spørgeskema. Spørgsmålene til dette skema er udarbejdet på baggrund af litteraturstudier, deltagerobservation ved workshop på Outsideren, interview med den ansvarshavende redaktør samt enkeltinterviews med målgruppen. Målet med spørgeskemaundersøgelsen er måling af effekt af Outsiderens funktion som en frivillig arbejdsplads samt hverdagsramme for borgere med et psykosocialt handikap.

Spørgeskemaet er struktureret omkring følgende opmærksomhedspunkter:
Opmærksomhedspunkt 1; Uddannelse og arbejde
Opmærksomhedspunkt 2; Hverdag
Opmærksomhedspunkt 3; Foreningen Outsideren
Opmærksomhedspunkt 4; Arbejdsaktiviteter
Opmærksomhedspunkt 5; Tidsskriftet Outsideren
Opmærksomhedspunkt 6; Sociale arrangementer
Opmærksomhedspunkt 7; Hverdag på Outsideren
Opmærksomhedspunkt 8; Psykisk velbefindende
Opmærksomhedspunkt 9; Tilfredshed
Opmærksomhedspunkt 10; Mål og udfordringer
Opmærksomhedspunkt 11; Muligheder
(Se bilag A for notat af spørgeskemaundersøgelsen.)

Yderligere er der også anvendt et mindre kvantitativt beskæftigelsesorienteret spørgeskema, der spørger yderligere ind til målgruppens beskæftigelse - se bilag K og bilag N.

5.2 Videnskabsteoretiske empiriske overvejelser

Kvalitativ interviewmetode ved enkelt interviews – Teori og metode:

Evalueringens kvalitative del tager således udgangspunkt i en postmoderne videnskabsteoretisk forståelsestilgang. I det følgende vil nogle af de overordnede postmoderne forståelser belyses, da disse har stor betydning for måden, hvorpå de kvalitative interviews bliver afviklet. (Interviewguide, se bilag C)
Dette gøres med afsæt i Susan E. Chase, Dorthe Staunæs og Dorte Marie Søndergaard, som alle gennem deres forskning ligger sig op ad den postmoderne videnskabsteoretiske forståelsestilgang. Det epistemologiske i denne videnskabsteoretiske tilgang tydeliggøres bl.a. ud fra en antirealistisk videnskabstanke, som ser virkeligheden som bestående af myriader af levet liv, der rummer modsætninger og konstant bevægelighed i dynamikken mellem konstruktion og dekonstruktion af subjektet som værende det sociale (Staunæs og Søndergaard 2005: 52). Intervieweren ses ikke som neutral, men i stedet som medskabende og investerende i mødet med den interviewede, og den interviewede ses ikke som passivt responderende med autentiske svar (Staunæs og Søndergaard 2005: 57). Staunæs og Søndergaard italesætter det kvalitative interview som et *"Ansigt til ansigt interview imellem mennesker som indgår i verbal dialog"*(Staunæs og Søndergaard 2005: 54) og som *"interview tilgange der kan fange kompleksitet ved at prioritere dialog, refleksivitet, sensibilitet, fleksibilitet og kreativitet"* gennem *"samtale mellem dialogpartnere om den interviewedes virkelighed og om de måder denne betydningssætter det på"* (Staunæs og Søndergaard 2005: 54). I det resterende af denne redegørelse for interview tilgang vil betegnelsen *informant* erstatte betegnelsen *den interviewede* ud fra en betragtning om, at *informant* i en videre udstrækning lægger ansvaret for indholdet og oplevelsen af informantens fortællinger hos informanten selv. Denne erstatning sker dermed for at betegnelsen informant, i mødet med selve informanten, kan være med til konnotativt at tage afstand fra modernistiske tanker, som placerer intervieweren som eksperten, der vil have det rigtige svar fra den interviewede, altså en subjekt-objekt dialog. Derimod synes betegnelsen informant at lægge mere op til en subjekt-subjekt dialog, hvor der søges

efter informationer, som ikke på forhånd kendes, og som der derfor ikke eksisterer prædefinerede svarmuligheder til.
Intervieweren er altså interesseret i subjektets oplevelser på en måde, som giver subjektet plads til at reflektere og komme med ufuldstændige svar. For at komme tættere på hvad der menes med ufuldstændige svar, vendes blikket mod Susan E. Chase, der i sin artikel "Taking Narrative Seriously" skelner mellem to typer af svar, hvor det ene er *stories* og det andet *reports.* Hvis man som interviewer forventer færdige svar og tilrettelægger sine spørgsmål på en måde, som appellerer til at få svar, der passer ind i overordnede kollektive normative diskurser, vil det være svært at komme frem til andet end en *report* af det denne allerede ved. Med begrebet *story* prøver Chase at appellere til, at intervieweren stiller nogle spørgsmål, som giver informanterne lysten til at påtage sig ansvaret for sine stories og meninger, og derigennem får mulighed for at give udtryk for de oplevelser, der virker mest rammende for informanten i den konkrete situation. Altså spørgsmål, som vidner om, at intervieweren også er interesseret i at høre det uventede i subjektets oplevelser, og giver udtryk for, at der kan være mange modsatrettede svar på et spørgsmål (Chase 1995: 2-3+14).
Sådanne svar lægges der iflg. Chase, Staunæs og Søndergaard op til ved bl.a. at fokusere på, at lade subjekterne fortælle om særlige forløb, ved at søge efter fortællinger fra tidspunkter hvor der skete forandringer i subjektet liv, og ved gentagende at invitere subjektet til at svare på spørgsmålene på forskellige måder, hvilket dermed muligvis kan være med til, at intervieweren kan få flere blikke på de modsætninger og huller der ligger i subjektets ufuldstændige fortællinger (Chase 1995: 8-9+14-20). Men intervieweren vil også gerne vide "noget". Intervieweren har et ærinde, og derfor bevæger intervieweren sig i et spændingsfelt, hvor der både skal være plads til at lade oplevelsesfortællinger vandre, og plads til at lede informanten tilbage på det spor, hvor intervieweren har sit ærinde, hvilket bl.a. kræver fleksibilitet, sensibilitet og kreativitet for at kunne være i stand til at orientere sig (Staunæs og Søndergaard 2005: 56).
Udover ovennævnte opmærksomhedsledende spørgetilgange, og det at erstatte hvorfor-spørgsmål med hvordan - og hvad-spørgsmål, kan det også virke refleksivt og kreativt udvidende, at lade informanten eksperimentere med "lad os forestille os" scenarier, da det både for intervieweren og informanten, kan åbne op for andre blikke på subjektets oplevelse af det levede liv som kan være med til at mætte data (Staunæs og Søndergaard 2005: 52). I Søndergaards bog "Tegnet på kroppen" beskriver hun desuden hvordan hun qua en lidt naiv, spørgende og famlende tilgang, formåede at stille sig uvidende overfor informanternes oplevelser, hvilket var med til at gøre informanterne til eksperter og komme tættere på selvfølgelighederne i oplevelserne, og dermed mætte empirien yderligere (Søndergaard 1996: 70-71).

<u>Kvalitativ metode ved deltagerobservation – Teori og metode:</u>
Når der i evalueringen gøres brug deltagerobservation, tages der også udgangspunkt i en postmoderne videnskabsteoretisk forståelsestilgang. Dette gøres med afsæt i Hanne Warming, Cathrine Hasse, Dorthe Staunæs og Dorte Marie Søndergaard, som alle gennem deres forskning ligger sig op ad den postmoderne videnskabsteoretiske forståelsestilgang.
Ved deltagerobservation refereres der overordnet til en type af forskning, hvor den udforskende deltager og interagerer med informanter indenfor den praksis, som ønskes observeret. Det er en form for observation, der foregår i de observeredes "eget miljø" - mere specifikt betyder dette at deltagerobservatøren ønsker at deltage i en hverdag for derefter, at nedfælde de gjorte observationer undervejs. Deltagerobservation giver mulighed for at studere situeret praksis og det er en forudsætning for at forstå visse brugers handlinger og udsagn som menings- og betydningsfulde.

Enkeltinterview er en retrospektiv konstruktion af den situerede oplevelse, en rekonstruktion der finder sted i et andet og anderledes socialt rum og på et andet tidspunkt. Med brug af videokamera ved deltagerobservation ses måder at handle på, bevæge sig på og reagere på i det sociale rum, så det ikke blot er intentioner, som det sprog der formidles ved interviewmetode, kun kan indfange. (Warming, 2005: 151)
Det er ikke alt man kan spørge til og ofte harmonere de svar ikke med praksis, hverdagens handlinger er ikke styret af bevidste overvejelser. At deltage på de samme vilkår som de observerede bliver afgørende for, hvad der opleves. Som deltagerobservatør veksles der mellem forskellige deltagelsespositioner, idet det kan støtte refleksionen over deltagelsespositionens medkonstruktion af det empiriske materiale. En sådan form for forskningstilgang kræver visse refleksioner over deltagerobservatørens deltagelse og indflydelse på det observerede, da deltagerobservatør, ligesom de andre deltagere, indtager positioner som influerer på observationen og følgende analyse (Hasse 2000:24). Som deltagerobservatør er du bevidst om din medproducerende og medkonstruerende rolle af viden. En deltagerobservatør-subjektivitet kan ikke undslippes, hvorfor deltagerobservatøren må forholde sig refleksivt. Kultur og identitet er i dag i stigende grad defineret som flydende, flertydigt og modsætningsfyldte størrelser, der løbende gen- og omskabes i praksis, dette kan åbnes gennem deltagerobservation.

5.3 Praktiske empiriovervejelser

Valg af interviewform i forhold til målgruppen: enkeltinterviews

Det er valgt at foretage kvalitative enkeltinterviews fremfor gruppeinterview med målgruppen pga. målgruppens sårbare situation og graden af personfølsomme data, der vil fremkomme. I disse kvalitative enkeltinterview vil der være behov for anonymitet og tavshedspligt, og derfor ville fokusgruppeinterview ikke være hensigtsmæssigt at benytte.
Intervieweren vil qua fremtoning, kendskab til målgruppen, stemmeføring, kropssprog opfordre til en uformel subjekt-subjekt samtale mellem alle involverede parter frem for en mere traditionel subjekt-objekt interviewform, som appellerer til færdige svar. Hensigten med enkeltinterviews er at opnå viden om målgruppens udbytte og tilfredshed ved Outsideren.

Rammer for enkeltinterviews

Interviewene vil foregå på Outsideren, da det syntes relevant, at gennemføre interviewene i situerede og trygge rammer, ud fra en Actor Network Theory, ANT betragtning om, at informanterne på 'hjemmebane' vil have bedre adgang til de mættede fortællinger som netop udspiller sig i disse lokaliteter. (Mol 2002:15, 27,33).

Valg af observationsmetode: deltagerobservation

Deltagerobservatøren vil positionere sig i rollen som mindst mulig professionel, men ved at positionere sig som anderledes og konkret fysisk blandt målgruppen, kan deltagerobservatøren nærmere sig en forståelse af målgruppens erfaringer, italesættelser, handlinger og perspektiver. Således bliver det muligt at få eksempelvis en fornemmelse af, hvad der siges og gøres og hvad der ikke siges og gøres (Staunæs 2004:76), hvilket kan inspirere de efterfølgende interviews, og nuancere analysen.

6 Evalueringens datamateriale

Denne evaluering er udarbejdet på baggrund af kvantitativt og kvalitativt data udviklet og indsamlet af Center for Metode, Udvikling & Kvalitet (CMUK).

Indeværende evaluering baserer sig på følgende datakilder:

1. Løbende interview og vidensdeling med den ansvarshavende redaktør
2. Enkeltinterviews med frivillige på Outsideren
3. Deltagerobservation ved workshop på Outsideren
4. Kvantitativ spørgeskemaundersøgelse
5. Beskæftigelsesorienteret spørgeskemaundersøgelse

1. Interview med Outsiderens ansvarshavende redaktør

Der er foretaget løbende interview og vidensdeling med Outsiderens ansvarshavende redaktør for at kunne dokumentere og spørge ind til Outsiderens praksis angående følgende spørgsmål: Hvem er Outsideren, hvem henvender Outsideren sig til, hvad er formålet ved at komme i Outsideren, Outsiderens forandringsteori, hvordan ser Outsiderens produkter ud, Outsiderens samarbejdsrelationer, Outsiderens fremtidsrevision. Yderligere har den ansvarshavende redaktør også deltaget i spørgeskemaundersøgelsen, hvor enkelte konkrete spørgsmål vil anvendes som reference. Alt der er afstedkommet af viden via 'løbende interview' med den ansvarshavende redaktør vil indgå i evalueringen.

2. Enkeltinterviews med frivillige på Outsideren

Outsideren opererer med forskellige sprogliggørelser af målgruppen; "borger", "frivillig", "redaktionsmedlem". Men i praksis omtales målgruppen som enten at være "et redaktionsmedlem" eller "en frivillig". Sidstnævnte betegnelse læner evalueringen sig op ad og gør brug af.

Der er indsamlet viden om Outsideren via gennemførelse af kvalitative interview med 4 frivillige: *Signe*, *Martin*, *Josefine* og *Tom*. De 3 førstnævnte er anonymiseret og dermed opdigtet navne, mens Tom ikke ønskede at være anonym. I interviewene spørges ind til temaer for dernæst at foretage læsninger gennem semistrukturerede interviews. Læsningerne handler om: udbytte, formål, overgange, indgange og fastholdelse. Når der er valgt at foretage 4 interviews, er det i forhold til de forskellige stemmer, som de i alt 4 frivillige udgør. 2 af interviewene udgør frivillige der er sårbare/har det sværere, og der er en formodning om at deres stemmer ikke fylder lige så meget i data fra hhv. workshop og spørgeskema der først blev udsendt. De 2 andre interview er frivillige, der kan betegnes som mere ressourcestærke, vurderet ud fra den ansvarshavende redaktør, der også har stået for at udpege informanter til interviews.

3. Deltagerobservation ved workshop på Outsideren

For at indsamle data om forandringsteori, udbytte, målopfyldelse og tilfredshed afholdes en workshop på Outsideren. Alle frivillige på Outsideren inviteres til præsentation af forandringsteori og diskussion om dennes manifestation i hverdagen, som den optræder nu. I alt deltog 9 frivillige på denne workshop. Deltagerobservationsdata er indhentet via kameraoptagelser fra workshopdagen, hvor deltagerobservationsdata er udskrevet og vedlagt som bilag. (Se bilag L) Selve optagelserne er ikke vedlagt for at bevare anonymitet af de medvirkende fra workshopdagen.

4. Kvantitativ spørgeskemaundersøgelse

Der er udviklet et omfattende kvantitativt spørgeskema, der spørger ind til udbytte, målopfyldelse og tilfredshed. I alt har 18 frivillige deltaget i denne undersøgelse. I 2011 er der i alt registreret 60 frivillige og når deltagerantallet er 'lavt' sammenlignet med det samlede antal frivillige i 2011, skyldes det at for flere af de frivillige var dette spørgeskema for omfattende og ressourcekrævende. Spørgeskemaets længe udgør 17 sider. (Se bilag B) Når de 18 besvarelser alligevel er medtaget som valide data, er det ud fra en vurdering af, at de 18 spørgeskemabesvarelser stadig siger meget om praksis. Dog er de frivillige, der har udfyldt

skemaet, ressourcestærke og derfor viser besvarelserne nogle typer af svar. Dette har også været baggrunden for udarbejdelsen af et mindre kvantitativt skema. Dette har også været baggrund for at udarbejde et mindre kvalitativt skema. (Bilag K)

5. Beskæftigelsesorienteret spørgeskemaundersøgelse

Evalueringen har valgt at udarbejde endnu et kvantitativt spørgeskema, da første spørgeskemaundersøgelse vidste sig at være for omfattende for flere af de frivillige. Samtidig ønskede evalueringen en specificering angående beskæftigelsesorienterede spørgsmål, hvorfor denne spørgeskemaundersøgelse er baseret på sådanne spørgsmål. Spørgeskemaets længe udgør 1 side. (Se bilag K) I alt har 40 frivillige deltaget i denne undersøgelse. (Se bilag N) Denne indsamlingsmetode er indhentet via personlig henvendelse udført af den ansvarshavende redaktør. Henvendelserne er udført primært gennem telefon, da erfaringen fra praksis er, at dette øger graden af svar fremfor udelukkende brug af mail.

7 Målsætninger, mål og succeskriterier

De nedenfor listede mål/leverancer er udformet ud fra Outsiderens ansøgning om finansiering fra bidragsydere.

Leverancer	Status for året 2011 (jan til jan)
Antallet af frivillige brugere på Outsideren	**Frivillige på Outsideren 2011:** I alt registreret i perioden: 60 frivillige. Men samlet set er der registreret 81 frivillige. Når antallet af frivillige varierer alt efter periode skal det ses i forhold til at enkelte frivillige kan være 'hang-arounds', der kun kommer forbi og aldrig rigtig kommer i gang med møder/indhold/artikler eller lignende, mens andre kan være ramt af sygdom eller genindlæggelser i perioder.
70 % af brugerne bidrager til hvert nummer af Tidsskriftet Outsideren (tekst, foto, illustration, grafisk efterbehandling, distribution, salg).	Antallet der i alt bidrager til hvert nummer: Nummer #76 – 16 bidrog/27 frivillige skribenter – 59% Nummer #77 – 14 bidrog/27 frivillige skribenter – 61% Nummer #78 – 19 bidrog/22 frivillige skribenter – 86% Nummer #79 – 20 bidrog/20 frivillige skribenter - 100% Nummer #80 – 24 bidrog/26 frivillige skribenter – 92%. Gennemsnit: 80 % - målsætning opfyldt
Bidragyderne der kommer fysisk på redaktionen til hvert nummer af Tidsskriftet Outsideren	Nummer #76 - 27 frivillige skribenter Nummer #77 - 27 frivillige skribenter Nummer #78 - 22 frivillige skribenter Nummer #79 - 20 frivillige skribenter

	Nummer #80 - 26 frivillige skribenter Gennemsnit: 24 (et blad tager ca. 10 uger at lave)
Eksterne brugere*, der har bidraget til hvert nummer af Tidsskriftet Outsideren. *Eksterne brugere refererer til mennesker, der ikke fysisk kommer på Outsideren, men som sender tekst/foto. Fx bor webmasteren i Nuuk, Grønland.	Antal: Pr nummer er der 1-2 eksterne bidragydere. For 2011: i alt 8 eksterne bidragydere.
Abonnenter i samtlige fem regioner.	Fordelingen af kunder/abonnementerne fordeler sig således ud over de 5 regioner (Se evt. bilag M): Syddanmark 81 Sjælland 77 Nordjylland 15 Midtjylland 89 Hovedstaden 389 Leverancen er opfyldt.
Abonnenter vokser med 100 årligt, fordelt på privat- og institutionsabonnementer.	Denne leverance er opfyldt. Nummer #76 (primo 2011): 413 abonnementer Nummer #80 (ultimo 2011): 656 abonnementer Vækst: 243 abonnementer Note: Det er muligt at bestille forskellige typer institutionsabonnement (1 eksemplar/5/10) Denne opgørelse er kun en opgørelse af antallet af abonnenter, ikke hvor mange blade der sendes ud, og dermed heller ikke af antallet af læsere. Dvs. antallet af blade der sendes ud er større end antallet af abonnenter.
Forøge antallet af biblioteker, der abonnerer på Outsideren.	Seneste kampagne med direkte mails, opringning og særtilbud gav fem nye abonnementer. Denne leverance er ikke opfyldt.
Uddannelse/ uddannelsesaktiviteter	Undervisning og workshops er særlige aktiviteter på Outsideren, der skal styrke de frivilliges kompetencer og forbedre udbyttet af, at være frivillig på Outsideren. Workshops har i 2011 handlet om Outsiderens værdier, værdigrundlag, afstigmatisering, udbredelse af tidsskriftet samt Outsideren som socialøkonomisk virksomhed. Undervisningen: Der lægges vægt på undervisning

	i journalistiske teknikker og udvikling af kompetencer, der styrker de frivilliges muligheder for at arbejde sagligt og troværdigt med at beskrive sindslidendes vilkår, herunder fænomener som recovery, rehabilitering og inklusion. Ligeledes lægges der vægt på at uddybe forståelsen af de begreber psykiatrien indeholder, for at redaktionen kan være i kvalificeret dialog med brugere, pårørende og behandlere. Undervisningens formål er at styrke kompetencerne på et brugerproduceret medie, der henvender sig til sindslidende, pårørende og medarbejdere i psykiatrien, samtidig med at undervisningen er en integreret del af foreningen Outsiderens forandringsteori. Aktiviteternes indhold fastlægges på redaktionsmøderne, og de frivillige er med til at definere relevante behov. Aktiviteterne tager udgangspunkt i de formål der er beskrevet i Outsiderens formålsparagraffer pkt. 3 Undervisningen varetages af eksterne undervisere.
90 % af de frivillige deltager i mindst én uddannelsesaktivitet halvårligt.	25 frivillige halvårligt/60 frivillige i hele perioden = 42 % Denne leverance er ikke opfyldt.
Skrivegrupper/ Skriveværkstedet	Det journalistiske skriveværksted henvender sig til dig, der interesser sig for sindslidelser og psykiatri, og: • Aldrig har skrevet til et blad før og gerne vil prøve det eller er bidt af at skrive til blade, men savner inspiration. • Tror på, at den gode historie gør både dig selv og resten af verden lidt klogere. • Har svært ved bare at komme i gang med at skrive på egen hånd. På skriveværkstedet vil du få råd og vejledning til dine idéer og tekster fra en kompetent vejleder. Der bliver snuset til de journalistiske redskaber og gennemgået, hvordan man skriver en artikel, et interview, en reportage. Hvis du vil skrive om det, du selv har på hjerte, får du hjælp til at undgå de værste faldgruber. Hvis du har lyst til at dine tekster skal offentligøres i Tidsskriftet Outsideren

	eller på Outsideren.dk – vil dine tekster blive vurderet på lige fod med tekster fra redaktionsgruppen. **Fakta:** Skriveværksted, hver tirsdag fra kl. 17-21. Afholdt februar 2011 – ultimo juni 2011 + september 2011 Antal deltagere: 2-8 frivillige pr. gang.
At der dannes én skrivegruppe med otte deltagere hvert halve år. Der forventes et frafald på 50 %.	Skrivegrupper er ikke etableret pga. manglende støtte fra Socialministeriet/private fonde. Skrivegruppe er forsøgt etableret frivilligt, men uden at kunne finde en kvalificeret ulønnet tovholder. Denne leverance er ikke opfyldt.
De frivilliges projekter: Der iværksættes mindst ét halvårligt projekt med udgangspunkt i de frivilliges/målgruppens ønsker.	I 2011 har følgende 3 frivillige projekter været igangsat/afholdt: <u>1. Uddannelsesrække på Outsideren / 1. halvår 2011</u> Undervisningen: Der lægges vægt på undervisning i journalistiske teknikker og udvikling af kompetencer, der styrker de frivilliges muligheder for at arbejde sagligt og troværdigt med at beskrive sindslidendes vilkår, herunder fænomener som recovery, rehabilitering og inklusion. Ligeledes lægges der vægt på at uddybe forståelsen af de begreber psykiatrien indeholder, for at redaktionen kan være i kvalificeret dialog med brugere, pårørende og behandlere. Undervisningens formål er at styrke kompetencerne på et brugerproduceret medie, der henvender sig til sindslidende, pårørende og medarbejdere i psykiatrien, samtidig med at undervisningen er en integreret del af foreningen Outsiderens forandringsteori. Koordineret, afholdt og afsluttet (inkl. Indberetninger) af Svend Balle, frivillig og fhv. formand for Foreningen Outsideren. <u>2. Antologi / 2. halvår 2011 (afsluttes i 2012)</u> Foreningen Outsideren arbejder på at lave en antologi med et udvalg af tekster, der er bragt i tidsskriftet Outsideren. Fælles for teksterne er, at de er skrevet af personer med psykiske lidelser. Antologien skal

	gennem personlige beretninger give de unge større viden og forståelse for, hvad det vil sige at have en psykisk lidelse. Ønsket er at denne viden og forståelse kan hjælpe de unge med at lære og tale om psykisk sygdom og herved nedbryde tabuer omkring det og blive bedre til at opdage, hvis de selv eller en i deres omgangskreds begynder at udvise tegn på psykisk sygdom. Målgruppen for antologien er unge i aldersgruppen 16-20 år. Denne målgruppe er valgt, fordi undersøgelser viser, at 75 % af dem, der rammes af en psykisk lidelse, er under 26 år ved sygdommens udbrud. Udover selve antologien arbejder vi på at lave en undervisningsguide, så antologien kan benyttes i undervisningen på landets ungdomsuddannelser. Foreløbig har antologien modtaget støtte fra Frimodt-Heinecke Fonden, Jascha Fonden, Susi og Peter Robinsohns Fond og Pædagogernes Fond. Antologiens udgivelse koordineres med Det Sociale Netværk og sekretariatet for afstigmatiseringskampagnen En-Af-Os, der i foråret 2012 har unge som særlig målgruppe. Projektleder: Maj Marie Carlsen (frivillig) <u>3. Stand til Psykiatritopmødet / 2. halvår 2011</u> Foreningen Outsideren har siden maj 2011 været medlem af Det Sociale Netværk af 2009. Til det årlige psykiatri-topmøde i på Frederiksberg Gymnasium deltog Outsideren med kunstudstilling, live-blogging, t-shirts, plakater og interviews med de besøgende. Tekstiler og grafiske materialer var sponsoreret af Lundbeck. Spise og drikke af Frellesen, Tante Te og Meyers Deli. Projektleder: Katrine Fokdal (frivillig) Denne leverance er opfyldt.
70 % af brugerne skriver mere end 1 artikel mens de er tilknyttet redaktionen.	For 2011: I alt er 60 frivillige aktive. Heraf bidrog 35 frivillige til et nummer = 58% Heraf bidrog 25 frivillige mere end 1 gang = 42% Målsætningen er ikke opfyldt for 2011 set isoleret. En forklaring kan være, at mange i målgruppen har gode og dårlige perioder, og at de derfor ofte er flere år om at skrive mere end én artikel.

Den enkelte bruger deltager i mindst to aktiviteter om måneden.	Gennemsnitligt antal frivillige pr. måned: 20 Gennemsnitligt antal frivillige der deltager i mindst to aktiviteter pr. måned: 10 Denne leverance er ikke opfyldt.
Den enkelte bruger deltager i mindst ét redaktionsmøde om måneden.	På Outsideren har frivillige ikke en formaliseret status af aktiv/inaktiv, som konsekvens af psykiske lidelsers typiske indflydelse på den enkeltes hverdagsliv. Så for at besvare dette fuldstændigt skal der oprettes en status af aktiv/inaktiv samt afbud tælles med. For januar deltog 25 frivillige i redaktionsmøder, imens gruppen af frivillige for den måned var ca. 45 frivillige. Derfor må Outsideren genoverveje sine smart-mål mht. dette målepunkt. Leverancen er ikke opfyldt.
70 % af brugerne melder afbud ved udeblivelse fra redaktionsmøder.	Antallet af afbud ligger på 50 %, så leverancen er ikke opfyldt.
Halvdelen af brugerne påtager sig en opgave ud over at bidrage til tidsskriftet, mindst 1 gang hvert halve år (afholde sociale arrangementer, deltage i kurser, vedligeholde hjemmeside, deltage i arrangementer, distribuere pr materiale, arrangere undervisning m.m.)	For 2011 har 41 ud af 60 frivillige deltaget i tilrettelæggelsen af/deltaget i: workshops, undervisning, chill-out, frivillighedsdagen, Psykiatri-topmødet, påskefrokost, sommerskovtur, julefrokost, opdatere Facebook-side, hjemmeside, forplejning til møder, bladansvarlige, egne projekter. Denne leverance er opfyldt.
Redaktionsgruppen/redaktionsmøder 15 ugentlige deltagere.	Gennemsnitligt deltager 10 frivillige (målt over 27 møder der har været afholdt i 2011). Max antal deltagere i 2011: 21 frivillige. Mindste antal i 2011: 4 frivillige. Denne leverance er ikke opfyldt.
Hver frivillig deltager i redaktionsmøder min. to gange om måneden, resten af ugen arbejdes individuelt.	Gennemsnitligt antal frivillige pr. måned: 20 Gennemsnitligt antal frivillige der deltager i mindst to redaktionsmøder: 8. Denne leverance er ikke opfyldt.

Som man kan se af ovenstående leverancetabel, er der steder hvor målsætningerne ikke er opfyldt. Outsideren må oveveje nye tiltag for at nå målene eller justere forventningerne således, at målene bliver realistiske inden for den nuværende ramme og økonomi.

8 Analyse

I det følgende afsnit præsenteres de nedslag der har været gennemgående i læsninger af datamaterialet. Det er områder der omhandler *arbejdsaktiviteter*; *uddannelse og beskæftigelse*; *meningsskabelse*;

erfaringsekspertise; *muligheder og rammer*; *fælleskab*; *styringsform*; *identiteter og afklaring*; *relationer* samt *muligheder – barriere – forhindringer*. Læsningerne kigger således på effekten af Outsiderens virke, der også strækker sig ud over leverancemålene.

Arbejdsaktiviteter

På Outsideren skal/og er man beskæftiget på forskellig vis gennem arbejdsaktiviteter. Når de frivillige kommer på Outsideren handler det primært om at bidrage til tidsskriftet, der i sig selv er en 'arbejdsaktivitet', hvori mange andre aktiviteter er indlejret og bidragsydelsen til dette blad afstedkommer et stort udbytte for mange frivillige. Nedenstående oversigt viser et repræsentativt billede på, hvilke aktiviteter Outsideren besidder og herunder hvad den frivillige foretager sig på Outsideren. Oversigtens datamængde er baseret på spørgeskemaundersøgelsen, og viser hvad de i alt 18 frivillige hyppigst foretager sig når de er på Outsideren:

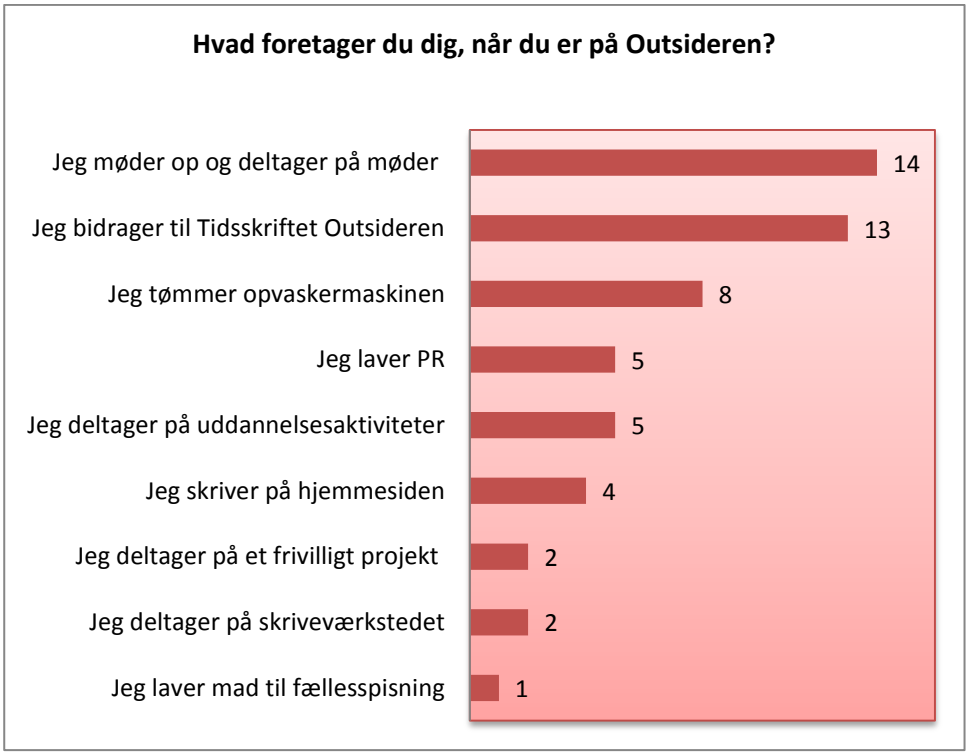

(Bilag A:20)

Således viser ovenstående diagram at Outsideren danner rammen for mange aktiviteter der muliggør deltagelse eller som den ansvarshavende redaktør selv udtaler: "På Outsideren får man mulighed for at gøre noget og ikke bare lærer noget". (Løbende interview gennem evalueringsproces) Det er dog produceringen af tidsskriftet der fylder mest i Outsiderens hverdag og årsagen til at flertallet af de frivillige kommer på Outsideren. For flere af de frivillige handler det om, at Outsideren er et springbræt til at komme tilbage i arbejde gennem opdatering og vedligeholdelse af *kompetencer* i forhold til det de var beskæftiget med tidligere. Outsideren er på mange måder kendetegnet ved følgende italesættelse, der fremkom på workshop-dagen: "Outsideren er en mellemstation" (Bilag L:96).

Opdatering og vedligeholdelse af forskellige kompetencer påvirker evnen til at skabe sig et *bedre liv i hverdagen* og en mere tilfredsstillende deltagelse i samfundet. (Bilag E: 70) Måden de frivillige opdaterer og

vedligeholder deres kompetencer og samtidig opnår nye kompetencer, er primært gennem deres bidrag til tidsskriftet og hjemmesiden.
At bidrage til bladet eller hjemmesiden betyder for de fleste at de:
-bliver *bedre skribenter* og
-*får muligheder for at gøre noget*,
-*opnår et større selvværd* samt
-*lærer noget nyt*.
I forhold til hvad den frivillige tilegner sig af ny viden handler det generelt om *formidling* og *vinkling* i forbindelse med hjemmeside- og tidsskrift produktion. Yderligere indebærer det også en tilegnelse af færdigheden til at *interviewe* samt *administrere tiden* i forhold til deadlines. Det handler også om at opnå en større viden indenfor fotografi, sprog, journalistisk, psykiatri, drift og salg. (Bilag A:22)

Endvidere betyder den frivilliges bidrag til bladet eller hjemmesiden, at den frivillige kan *skrive sin historie ud*; *får mulighed for at deltage i et påbegyndt og afsluttet opgave forløb; oplever* et *arbejdsfællesskab* samt opnår *kompetencer*. (Bilag A:22)
I forhold til hvilke kompetencer der opnås via bidrag til bladet eller hjemmesiden, viser spørgeskemaundersøgelsen[4] følgende resultater:

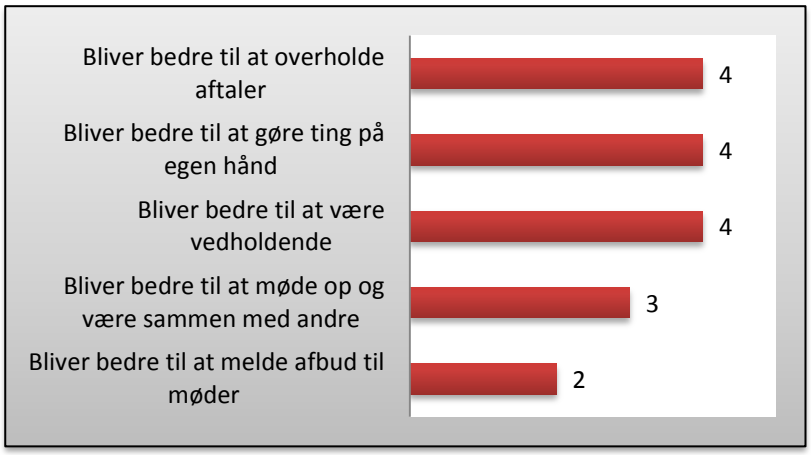

(Bilag A:22)

Flere frivillige har også sat kryds i "andet", hvor
-2 frivillige bl.a. svarer at de opnår faglige kompetencer.
-1 har svaret at personen får mulighed for at udvikle sig som fotograf.
-1 svarer følgende: "den journalistiske konsulent er den vel nok dygtigste journalist/bladmand i Danmark (måske endda Europa). Grundlæggende bliver man god til at skrive, ved at skrive, og med hans vejledning sker der nogle spændende ting."
-1 frivillig svarer, at personen opnår "journalistiske kompetencer og kontor kompetencer, der holder ens arbejdskompetencer ved lige."

Nogle af de frivillige, der kommer på Outsideren, har ikke altid en uddannelse og dette kæmpes der med – den frivillige vil noget, men det er ikke altid man kan og som den ansvarshavende redaktør udtaler: "fra det man vil, til det man kan, - der er nogle gange en afstand! Her gør Outsideren bl.a. sit virke."(Bilag L:97)

[4] Det skal her fremhæves at 18 frivillige har deltaget i denne undersøgelse. I 2011 er der i alt registreret 60 frivillige. Når deltagerantallet er 'lavt' sammenlignet med det samlede antal frivillige i 2011, skyldes det at for flere af de frivillige var spørgeskemaet for ressourcekrævende. Når de 18 besvarelser alligevel er medtaget som valide svar, er det ud fra en anerkendelse af, at disse 18 frivilliges svar stadig kan sige noget om praksis.

Outsideren har fokus på og kæmper samtidig med netop – *proces og produkt*. Nogle af de frivillige der kommer, er både uddannet og mangler måske fodfæste. Mens andre er nogle, der ikke er i stand til at møde op til redaktionsmøder.[5] Outsiderens udfordringer men samtidig deres styrke handler om at Outsideren formår at skabe rammer for frivillige, der kan arbejde med et vanskelig emne – psykiatrien og skal leverer et produkt – tidsskriftet. Samtidig arbejder Outsideren med en målgruppe, der kræver opmærksomhed i forhold til deres sårbarhed.

Uddannelse og beskæftigelse

De fleste der kommer på Outsideren er på sygedagpenge eller førtidspension.

Samlet set er der registreret 81 frivillige på Outsideren og i 2011 er i alt 60 frivillige registreret. (Se leverancetabel) Når antallet af frivillige varierer alt efter periode skal det ses i forhold til at enkelte frivillige kan være 'hang-arounds', der kun kommer forbi og aldrig rigtig kommer i gang med møder/indhold/artikler eller lignende, mens andre kan være ramt af sygdom eller genindlæggelser i perioder. (Leverancetabel)

Af de i alt 60 frivillige i 2011, har 18 svaret på: "hvordan forsøges du?" (Bilag A:4-5) og det er flertallet af de frivillige som er på *overførelsesindkomst* (14/18).

-3 ud af 18 er i *arbejde*.

-Ingen har svaret, at de er *under uddannelse*.

Nedenfor ses en oversigt over fordelingen af de i alt 18 svar i forhold til "hvordan forsørges du?":

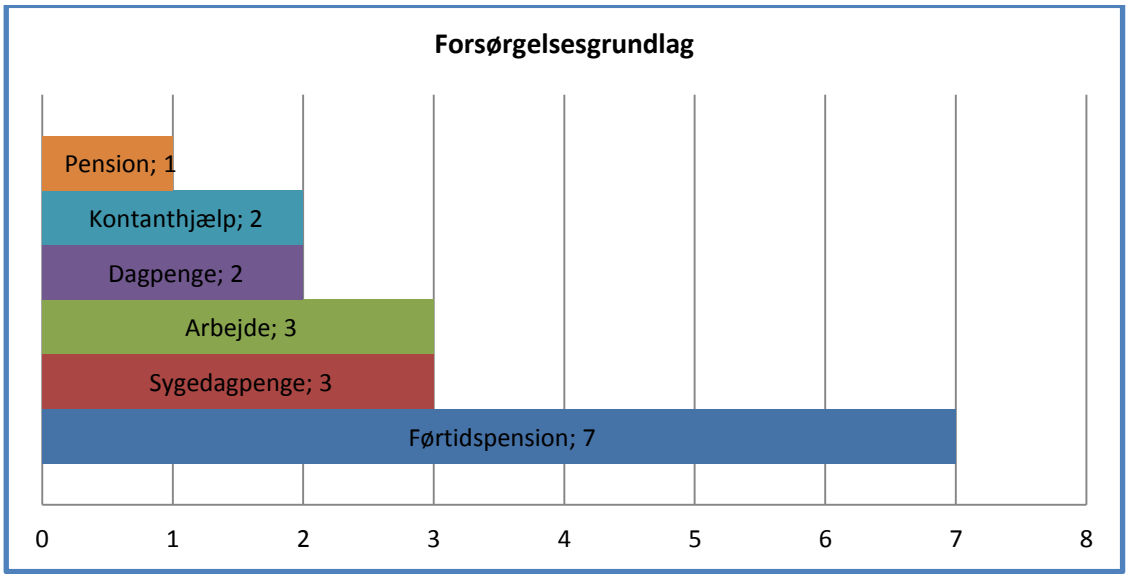

Selvom ingen har svaret at de er under uddannelse, viser det sig at de personer der har svaret, hovedsageligt har gået i *folkeskolen* (16) og afsluttet en *gymnasial uddannelse* (14). Der er flere frivillige der har afsluttet hhv. en *mellemlang-* (5) og *lang videregående uddannelse* (5) fremfor en *kort videregående uddannelse* (3). (Bilag A:3-4)

Flertallet af de frivillige har haft et arbejde udover Outsideren (16/18) og i 2 tilfælde har den frivillige ikke haft et andet arbejde end Outsideren.

Det viser sig, at for denne gruppe af frivillige (18) har flertallet på nuværende tidspunkt *ikke* et arbejde udover Outsideren (10/18).

[5] Afholdes en gang ugentligt.

Af de 10 personer som på nuværende tidspunkt ikke har et arbejde udover Outsideren og de 2 personer, der havde udeladt svar, har 8 angivet hvorfor de ikke er i arbejde:
-I 3 tilfælde skyldes det at den frivillig er for syg til, at varetage et job. 'At være for syg' indebærer at personen blev syg af det sidste job og derfor stadig er sygemeldt.
-2 har angivet at de ikke har energi eller overskud.
-1 er ramt af en personlighedsforstyrrelse.
-1 er ansat på Outsideren, og har dette som sit fuldtidsjob.
-1 har angivet at det er svært at finde et job. (Bilag A:5)

I forhold til de 12 personer, som enten ikke har et arbejde udover Outsideren eller har udeladt svar, har 11 svaret på om de *har lyst til at få et arbejde udover Outsideren*:

Ønsker du et arbejde udover Outsideren?	
Ja	6
Ved ikke	3
Nej	2
Udeladt svar	1

Af de 6 personer der har svaret "ja" til at de *ønsker et arbejde udover Outsideren*, viser det sig at flertallet har svaret *rigtig meget* (4).

Lidt	1
Meget	2
Rigtig meget	4

Når der i tabellen forekommer 7 besvarelser og ikke 6, skyldes det at en person, der tidligere havde svaret vedkommende havde et arbejde udover Outsideren, også har svaret på dette spørgsmål. Måske en antydning af, at trods et andet arbejde, ønsker personen *rigtig meget* et (andet/nyt) arbejde.

I forhold til de 5 personer der enten svarede "ved ikke" eller "nej" til spørgsmålet: *ønsker du et arbejde udover Outsideren*, skyldes det i:
-1 tilfælde at personen har prøvet forskelligt arbejde, men dette gør personen syg.
-1 svarer at personen ikke er møde stabil.
-1 svarer at det "er for meget for mig"
-1 angiver at: "synes det er ok som det er, jeg kunne lave meget mere på Outsideren end jeg gør, men jeg synes ikke altid jeg har overskud." (Bilag A:6)

Suppleres dette afsnit, vedrørende uddannelse og beskæftigelse, med data fra 'beskæftigelsesspørgeskemaet' (se notat, bilag N) tegner der sig et billede af Outsiderens frivillige der viser, at flertallet har deltaget i beskæftigelse *efter* de er kommet på Outsideren. Det skal her fremhæves, at der i denne undersøgelse i alt er 40 frivillige som har besvaret spørgeskemaet. I forhold til hvilken form for beskæftigelse, viser nedenstående oversigt, at flertallet har svaret *lønnet arbejde* (21). En større andel har også sat kryds i *frivilligt arbejde* (17) og *uddannelse* (13).

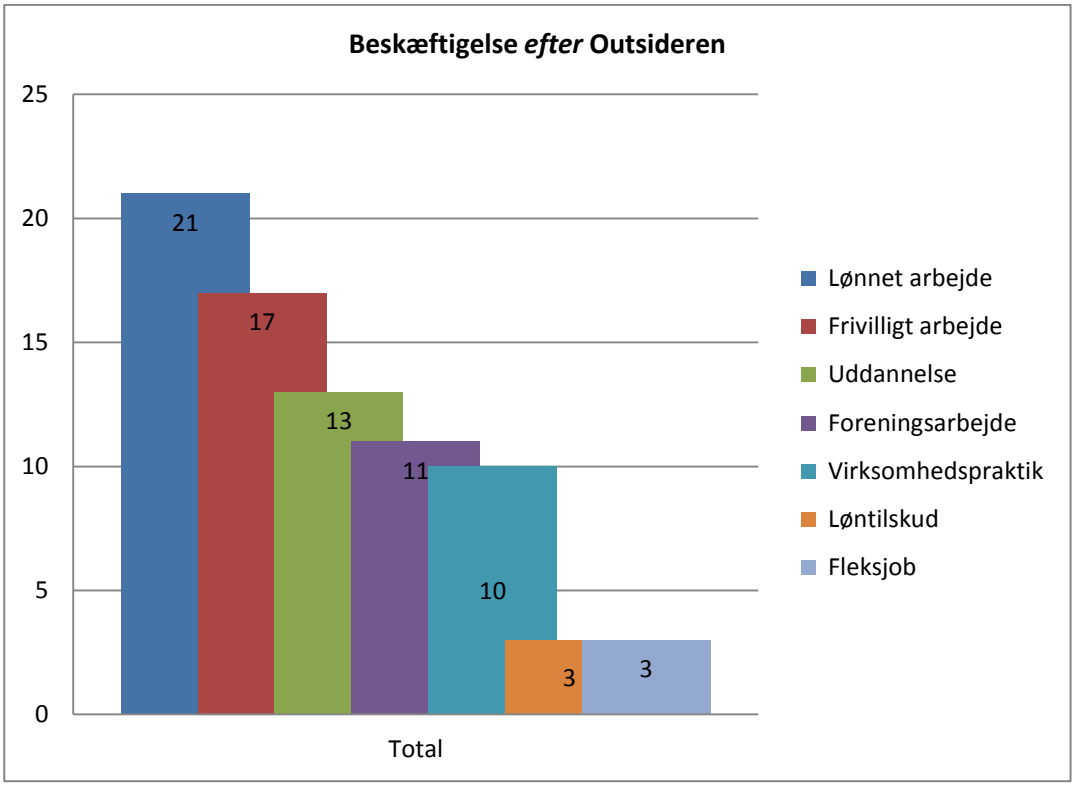

(Bilag N:116)

4 har sat kryds i "andet" og følgende er angivet:

-Kurser
-Skriver noveller og romaner
-Politisk arbejde
-Revalidering.

Så til trods for at de fleste, der kommer på Outsideren, er på sygedagpenge eller førtidspension kommer mange af dem i beskæftigelse på en eller anden vis (92 %) og som den ansvarshavende redaktør også har observeret i sin daglige gang med de frivillige, "så ligger de frivillige ikke bare hjemme på sofaen". (Løbende interview gennem evalueringsproces) I forhold til om Outsideren har spillet en rolle mht. deres nuværende beskæftigelse, gælder dette i 59 % af tilfældene mens 36 % ikke mener at Outsideren er hovedårsagen til, at de nu er i beskæftigelse. 5 % er i tvivl omkring dette og nedenfor ses fordelingen af svar blandt de i alt 40 frivillige, som deltog i undersøgelsen: "Har outsideren spillet en rolle i forhold til at du nu er i beskæftigelse?"

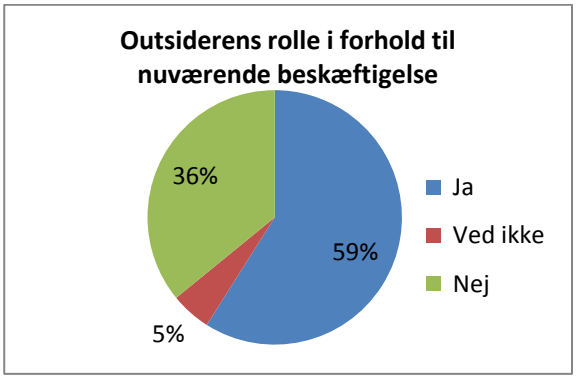

(Bilag N:117)

Når der spørges til det daglige tidsforbrug på beskæftigelsen viser det sig at flertallet bruger enten *3 timer* eller *7.5 timer*. Nedenstående oversigt viser 30 besvarelser, da 7 har udeladt svar og 3 havde angivet at de ikke er i beskæftigelse efter Outsideren.

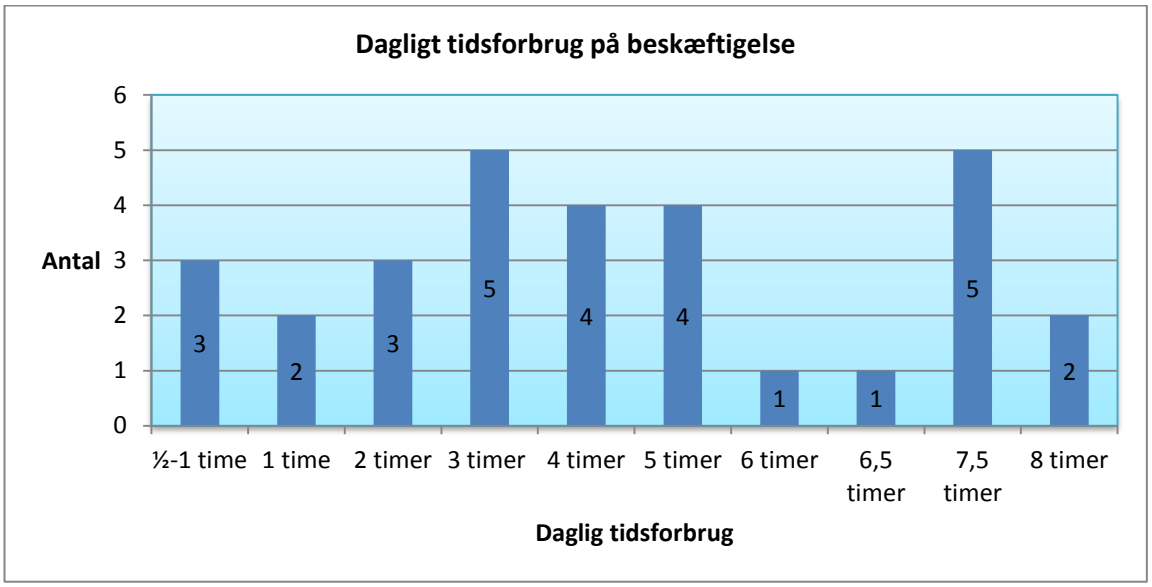

(Bilag N:117)

Et andet aspekt der hører til kategorien 'overførelsesindkomst', handler om det ekskluderende i at modtage overførelsesindkomst. Dette kan måske lyde mærkeligt i lønmodtagers øre, for skal man ikke bare sætte pris på at modtage en eller anden form for ydelse? Men det kommer til udtryk blandt de frivillige, at det er ekskluderende at modtage fx førtidspension pga. oplevelsen af ikke at være normaliseret – ikke at være ligeværdig med en lønmodtager. Det at modtage overførelsesindkomst skaber for mange følelsen af ikke at være 'ligesom alle andre'. (Bilag J:93) Flere frivillige giver også udtryk for et ønske om, at komme i beskæftigelse, da det ikke for alle er nemt at modtage overførelsesindkomst. Som Tom bl.a. selv italesætter: "Nogen vil gerne væk fra den ydelse de får, fordi den ikke opleves særlig meningsgivende." (Bilag J:94) Signe der er førtidspensionist fortæller bl.a. om, at denne ydelse betød at hun følte sig uduelig og unyttig, og som hun fortæller så "ville jeg ikke acceptere det der med at være førtidspensionist, det har jeg accepteret nu. (Bilag G:80)

En meningsfuld hverdag

Outsideren er særlig kendetegnet ved, at den skaber en *meningsfuld hverdag* for de frivillige der kommer på Outsideren. Det er et alternativ til "ikke bare at sidde derhjemme". (Bilag L:95) En frivillige fortæller, at hun gerne vil "(..)udvikle kompetencer og erfaringer indenfor fundraising, når man er jobsøgende så er der ikke den naturlig meningsgivende ting i ens liv og dette får jeg ud af at komme på Outsideren – det er meningsfyldt og meningsgivende." (Bilag L:95) Signe fortæller, at Outsideren kan "give indhold i en ellers temmelig tom tilværelse og det giver mig en følelse af ikke at være total isoleret og rastløs." (Bilag G:79)

Outsideren er med til at skabe en hverdag der kan være hen imod den 'generelle hverdag' som andre folk gør den – 'det generelle samfundsliv'. En hverdag hvor dagen primært består af arbejde og fritid.

Så det at skabe en hverdag for de frivillige på Outsideren betyder i praksis, at de kommer ind i en rytme der afspejler den samfundsmæssige rytme indeholdende 'at gå på arbejde' og have fri/fritid.
Af spørgeskemaundersøgelsen[6] viser det sig også, at flertallet af de frivillige ikke oplever, at deres hverdag 'flyder sammen' – oplevelsen af ikke at have fritid. (Bilag A:10) Et spørgsmål der kan være relevant i forbindelse med Outsiderens målgruppe er, hvor meget mening det giver for de frivillige at tale om fritid? For hvis man er førtidspensionist eller sygemeldt har man så fritid? På nuværende tidspunkt kendes der ikke til de frivilliges oplevelse og meningsforståelse af fritid *før* de kom på Outsideren, men af spørgeskemaundersøgelsen viser de frivilliges besvarelser, at fritid forstås eller defineres ved evnen til at "slappe af og ikke føle sig stresset/presset". Endvidere opfatter flere det som: "når man bare kan lave det man har lyst til". (Bilag A:10) Disse besvarelser skal også ses i sammenhæng med at det er frivillige, der *kommer* på Outsideren og muligvis har fået skabt en hverdag og en rytme imellem 'arbejde og fritid', hvorfor det giver mening for dem at tale om fritid. At tilværelsen er blevet meningsfuld *efter* den frivillige er kommet på Outsideren kommer også til udtryk i spørgeskemaundersøgelsen – nedenfor ses en oversigt over de i alt 18 frivilliges besvarelser (Bilag A:39):

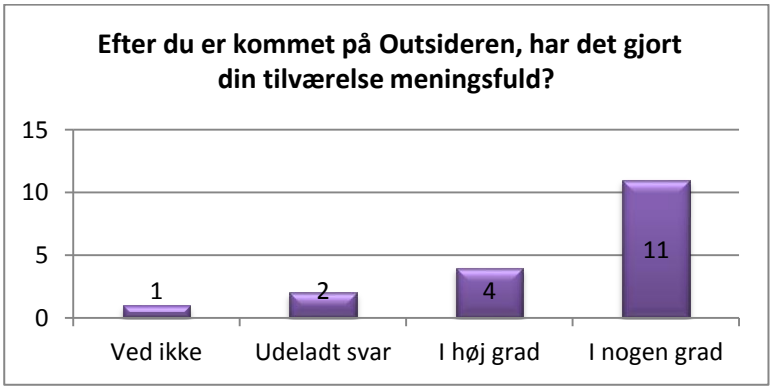

Som det fremgår af ovenstående figur er tilværelsen i 11 tilfælde "i nogen grad" blevet meningsfuld. 4 har sat kryds i at deres tilværelse "i høj grad" er blevet meningsfuld og 1 har svaret "ved ikke". Ingen har sat kryds i følgende svarmuligheder: "hverken i høj eller mindre grad", "i mindre grad" eller "slet ikke".
Således giver flertallet af besvarelserne udtryk for, at deres hverdag ikke er fuldkommen meningsgivende og at tilværelsen gerne måtte være anderledes. De frivillige giver også udtryk for, at de ønsker at noget var anderledes:

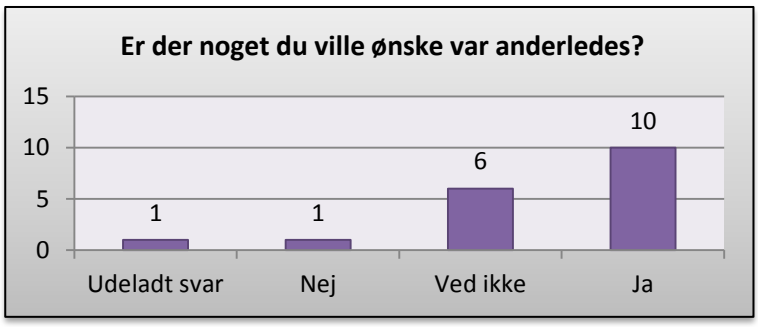

(Bilag A:39)

[6] Det skal her fremhæves at 18 frivillige har deltaget i denne undersøgelse. I 2011 er der i alt registreret 60 frivillige. Når deltagerantallet er 'lavt' sammenlignet med det samlede antal frivillige i 2011, skyldes det at for flere af de frivillige var spørgeskemaet for ressourcekrævende. Når de 18 besvarelser alligevel er medtaget som valide svar, er det ud fra en anerkendelse af, at disse 18 frivilliges svar stadig kan sige noget om praksis.

I forhold til hvad der kunne være anderledes for at gøre tilværelsen mere meningsfuld, så handler det i høj grad om at få et *job/blive ansat* samt at få *styrket selvtilliden* og *få energien tilbage*. (Bilag A:39-40) Det at få styrket selvtilliden og selvværdet er et mål for mange af de frivillige (Bilag A:45) og vil udfoldes mere i afsnittet: "identiteter og afklaring".

Som nævnt kan hverdagen eller tilværelsen for den frivillige optimeres og gøres mere meningsfuld end den fremtræder på nuværende tidspunkt og mange af de frivillige er også bevidste om, at der er behov for ændringer i deres hverdag, hvorfor flere frivillige giver udtryk for følgende mål:
-"at få en meningsfuld hverdag".
-"at komme ud af hjemmet".
-"opnå nye muligheder for handling". (Bilag A:45)

Outsideren er således et sted, hvor den frivillige oplever en hverdag, der er meningsgivende i større eller mindre grad, ved at skabe en samfundsmæssig rytme af 'at gå på arbejde' og have fri/fritid. Hvordan Outsideren formår at skabe en 'hverdagsrytme' skal bl.a. ses i forhold til de aktiviteter foreningen udbyder.

Erfaringsekspertise og andethed
Den ansvarshavende redaktør udtaler at "bladet er et projektrør for sindslidende. Du er ikke din diagnose, vi ser forbi sygdommen og ser ressourcerne. Dette kan vi tilbyde folk. Vi har en tolerance overfor psykiske sygdomme. Vi er noget andet!". (Bilag L:98) På Outsideren italesættes der en særlig form for andethed – at Outsideren *er noget andet*; Outsideren *dykker ned i sprækkerne* og vil *bryde normaliteterne*, og vil ikke "være en møtrik i en maskine der bare kører rundt". (Bilag L:98) Denne 'andethed' afspejles ikke kun i måden der tænkes frivillighed på Outsideren, men ligger også indlejret i foreningens navn – Outsideren:

I: *Har du tænkt over navnet - Outsideren?*
M: *Outsideren kunne man ligge lidt negativt i, Outsideren føles som én udenfor det hele, men nu er jeg såen kommet frem til, at det er det vi er. Vi er Outsider og det behøver man så ikke gøre til noget negativt, at man er en outsider. I og med at jeg har min psykiatriske diagnose og det jeg har været igennem, så er jeg en outsider i forhold til mine studiekammerater. De har alle job og set udefra kører det rigtig godt for dem, og på den måde er jeg en outsider. Udenfor det etableret, det er nok sådan jeg tænker det.* (Bilag H:88)

Det der i andre sammenhænge som sindslidende kan være et problem, kan på Outsideren være en ressource. Måden Outsideren tænker frivillighed på igennem erfaringer som sindslidende, er et stort udbytte for den enkelte frivillige. Den ansvarshavende redaktør fortæller:

Fx det at 'ligge i bælte' har været en historie i bladet gennem de seneste par år og det er en ufortalt historie ellers, hvor det eneste der findes er psykiatriloven om hvornår man må lægge folk i bælte og på den måde kommer der en anden skildring af hændelsen 'at ligge i bælte' ved at folk her får stillet nogle sider til rådighed og så kan forklare om hvordan de oplevede det. Når man har fortalt om sin historie om at ligge i bælte så er det også et punktum for den oplevelse og ellers har den bare ligget på en eller anden måde. (Bilag L:97-98)

Som nævnt tidligere er bladet og hjemmesiden instrumenterne hvorigennem den frivillige får mulighed for 'at skrive sig selv ud' på baggrund af deres erfaringer som sindslidende. Som det også afspejles i spørgeskemaundersøgelsen anvender de frivillige deres erfaringer når de bidrager til bladet/hjemmesiden:

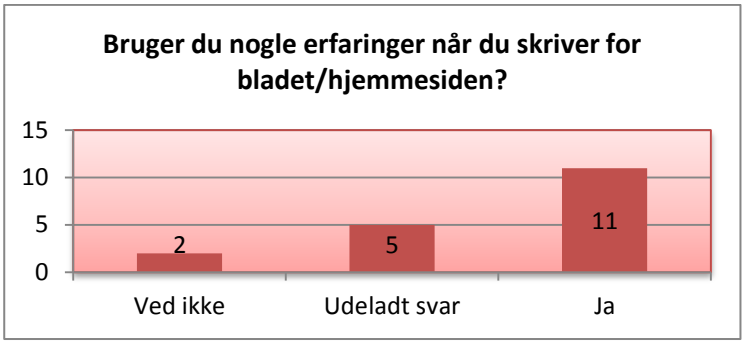

(Bilag A:24)

Martin fortæller også, at han bruger sit kendskab til psykiatrien indefra og dette giver ham en åbenhed han kan bruge videre i sit journalistiske arbejde fx i situationer, hvor han skal interviewe andre sindslidende. (Bilag H:85)

Således er Outsideren et sted hvor man kan få fortalt noget. Dette stemmer godt overens med den ansvarshavende redaktørs udtalelser om at Outsideren er et 'talerør for sindslidende'. Outsideren udgør således en ramme, hvor sindslidende kan dele og gøre brug af deres erfaringer og netop mødet med andre personer, der har lignende erfaringer som den frivillige, betyder for flertallet af de frivillige – "*forståelse*". (Bilag A:16) Det handler om en forståelse i forhold til at den frivillige kan variere i ressourcer pga. sygdom eller genindlæggelser i perioder. Outsiderens 'erfaringsekspertise' indeholder både positive effekter og udfordringer. Erfaringsekspertisens yderligere effekter er *genkendelighed*, *accept* og *rummelighed*. (Bilag A:16) Udfordringerne handler om at Outsideren i perioder kan blive for 'psykiatri-ghetto-agtig', hvor der er mangel på handling fra de frivillige. Det handler om, at der er ting som burde ske af sig selv, der ikke sker. Det kan være døde redaktionsmøder, hvor de frivillige ikke kommer med ideer til, hvad de vil skrive samt at folk kommer på redaktionen for at sidde og surfe på nettet – uden at en tekst produceres. Dette betyder at produkt og proces i perioder flytter sig langsommere end forventet. Modsat flytter tingene sig hurtigere, når der starter frivillige, hvor de psykiske problemer ikke fylder så meget. Udfordringen handler om, hvordan den enkelte frivillig genvinder handling, for som den ansvarshavende redaktør pointerer: "handling giver forvandling". (Bilag A:16)

Målsætningen for Outsideren om at være et talerør for sindslidende indeholder samtidig en ambition om at bryde med de fordomme og den uvidenhed, der ofte er forbundet med psykisk sygdom. Afstigmaticeringen realiseres bl.a. gennem udgivelsen af tidsskriftet Outsideren, der vil vise vidnesbyrd eller case historier og bladet er platformen til at vise/gøre det. Dog er der visse udfordringer for foreningen i den forbindelse. Outsideren ønsker både at gøre noget i forhold til dem som kommer på Outsideren – de frivillige, og ønsker samtidig at gøre noget for dem som læser bladet fx overlægen, pårørende, studerende m.fl. Denne todelte virkning kræver særlig opmærksomhed. For som det kommer til udtryk på Outsideren, tager det at lave bladet mange kræfter og "når det er lavet, er vi helt flade og får ikke ringet ud og solgt bladet. Vores styrke er også vores svaghed." (Bilag L:4) Ambitionen om at ville ændre både noget i samfundet og skaber forandringer internt er et dilemma/udfordring ved Outsiderens målsætninger.

Som nævnt ser Outsideren sig selv som en modkultur til majoritetskulturen, der også omtales af Dorte Marie Søndergaard[7]. Hun pointerer at førsteheden er majoriteten, det passende, det normale, hvor andetheden er minoriteten, det upassende, det unormale. Førstehed og andethedsstatus er ikke stabile positioner, men må altid undersøges konkret og situeret (Søndergaard 1996:65).
Outsideren positionerer sig ikke blot i andethedsstatusen, men vælger også at tage denne kappe på sig. For som de selv giver udtryk, vil de bryde normaliteterne og dykke ned i sprækkerne. På mange måder placerer Outsideren sig 'udenfor', hvilket der heller ikke er noget problematisk i. Man skal bare vide når man laver sig selv som andethed, for dette kan måske være en styrke fremfor den negative konnoteret position, der af og til italesættes.

Ikke som 'alle andre' – men anderledes

Jeg har det sådan, at jeg har et problem med værestеder, det mindre meget om depression og kedsomhed. Det er sådan et sted hvor man tager hen, når man er depressiv og keder sig. Det her [Outsideren] er jo meget mere end et værested ikke, vi er et projekt. Vil vi rent faktisk noget med at komme her. Går du andre steder hen, så sidder folk bare og drikker kaffe hele dagen og bladre i aviser og siger ikke et eneste ord til hinanden. Det er for trist, det har jeg prøvet. Folk her er mere velfungerende, det er jo fordi det er en arbejdsplads, man skal ville noget med at komme her og yde noget. Folk på bosteder hvor der er personale på døgnet rundt, de er jo alt for syge til at deltage i sådan noget her. Du får mere socialt input af at komme her end på et værested eller bosted, hvor folk sidder i hver deres medicin tåger. (Bilag G:80)

Som interviewet med Signe ovenfor viser, er Outsideren anderledes end andre steder for sindslidende, da den sindslidende på de psykiatriske værestеder ikke kan det, som en frivillig på Outsideren kan og har mulighed for. Dette billede af Outsideren optræder dog ikke kun i Signes fortælling, men er gennemgående i de frivilliges fortællinger omkring Outsideren. Tom fremhæver ligeledes, at hans primære færden på psykiatriske værestеder ikke har stillet de krav eller udfordringer, som han oplever der bliver gjort på Outsideren. Ifølge Tom er de psykiatriske værestеder kendetegnet ved at: "man bliver sat ned på en stol og så skal man ellers bare snakke hele tiden. Jeg synes det er en slapper-kultur, fordi alle bliver mere slappe, der er ikke så mange skarpe tænkere. Det hjælper ikke noget at man har rum til rådighed hvor man har muligheder for at etablere værksteder og man så bare bliver sat hen i en krog." (Bilag J:93)

Italesættelsen af at Outsideren står i kontrast til 'slapper-kulturen/kaffeklubben', kommer til udtryk hos flertallet af de frivillige. Dette er således også det unikke ved Outsideren, at det "ikke er et sted, hvor man bare sidder eller står og bager boller (..)." (Bilag I:90) For som Josefine meget præcist beskriver: "Der er mennesker herinde der kan forbavse mig, de kan sidde og se ud som om de har det rigtig skidt og når man så læser deres tekster og tænker wow hvor kommer det fra - tænk hvis de bare sad et sted og spiste boller!" (Bilag I:91) Med andre ord er Outsideren kendetegnet ved, at de frivillige får udfordringer og muligheden for at skabe resultater.
Yderligere er Outsideren anderledes end andre steder, da der ikke skal 'psykolog-samtales'. Martin fortæller, "at man kommer for at arbejde og ikke for at snakke". Men selvom Outsideren er anderledes ifølge Martin på dette område, så er der stadig åbenhed og mulighed for at komme til et onsdagsmøde eller

[7] Poststrukturalistisk teoretiker.

redaktionsmøde og 'bare sidde' – ikke nødvendigvis være aktiv producerende. At møde op uden at være særlig aktiv, er dog en måde at 'komme ud af døren' hjemmefra. (Bilag H:87)

Selvom Outsideren adskiller sig fra de såkaldte værestеder eller bosteder, er Outsideren alligevel ikke som en almindelig arbejdsplads. For som Signe fortæller: "vi er syge her og vi kan ikke yde det samme som folk ude på en arbejdsplads, hvor du skal sidde fra 9 til 17. Man føler man laver noget her uden at det bliver stressfremkaldende, vores stresstærskel er meget lavere end andres." (Bilag G:81) Eller som Martin fortæller, så er han blevet syg igen – har været indlagt, og hans overskud er derfor ikke det samme. Martin har skrevet mange artikler for Outsideren, men overskuddet er fraværende, hvorfor han er nødt til ikke at påtage sig for omfattende opgaver, men mere håndgribelige som fx at tage ud af bordet – dette også er en måde at 'arbejde' og bidrage til fællesskabet på Outsideren. (Bilag H:87)

Hvis Outsideren ikke er som en almindelig arbejdsplads og heller ikke er et værested, bosted – hvad er Outsideren så? Måske er Outsideren det som Signe fortæller om, i forbindelse med at være en outsider, hvor hun fortæller, at hun er en outsidere pga. hendes sygdom og hun er en outsidere der "ikke rigtig er her eller der, jeg hører ikke fast til nogle steder". (Bilag G:81) For foreningen Outsideren er der således en tendens til ikke at høre fast til nogle steder – det er ikke en almindelig arbejdsplads og det er heller ikke et værested/bosted i forhold til de kategorier der normalt opdeles efter. Følgende udtryk, der ofte anvendes af frivillige på Outsideren, hænger muligvis sammen med førnævnte tendens: "Outsideren er svær at forklare for omverdenen!" (Bilag L:95)
Men kan Outsideren være et tilbud, der fungerer og danner rammen om/som en arbejdsplads, men blot en anderledes arbejdsplads end 'den almindelig virksomhed'? Som nævnt er Outsiderens primære formål at udgive tidsskriftet, men 'producenterne' af artiklerne og dermed bidragydere til bladet, er en målgruppe der varierer i forhold til psykiske tilstand og dette skal der tages højde for samtidig med, at der er en deadline og et produkt der skal leveres som på en given arbejdsplads.

Rummelighed og frihed – "muligheder og rammer"
På mange måder fremstår Outsideren som en arbejdsplads hvis hovedmål er at udgive tidsskriftet. At Outsideren opleves som en arbejdsplads er tilfældet for flertallet af de frivillige og af de frivillige, der medvirkede i spørgeskemaundersøgelsen er resultatet også tydeligt:

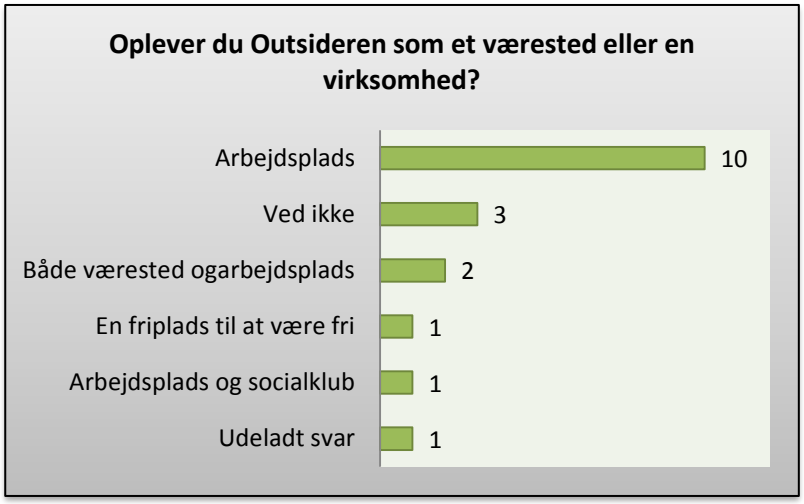

(Bilag A:17)

Outsideren italesættes som en eksperimentel arbejdsverden og stedet er kendetegnet ved en *rummelighed* og *frihed*. (Bilag E)
Rummeligheden italesættes udelukkende positivt. De mange muligheder som Outsideren indeholder, betyder for de frivillige, at de kan "udvikle sig personligt"; "det en styrke"; "bruge mine kompetencer/evner"; "højere selvværd". (Bilag A:33) At der er mange muligheder på Outsideren opleves ikke som et problem for de frivillige - tværtimod. Det forholder sig dog lidt anderledes i forbindelse med Outsiderens 'frihed' – rammerne.

Ifølge de frivillige er der ikke strenge tidsfrister/deadlines og Outsideren sætter selv deadlines i forhold til overholdelsen af bladets udgivelse 5 gange årligt. Til trods for at der er deadlines på bladet, menes der ikke at dette er stressende. Dog er denne diskussion omkring stress op til deadline ikke entydige i sine svar. Der er forskellige oplevelser af om den frivillige føler sig stresset, om den fastsatte deadline er realistisk, da "det kommer an på hvad man er vant til". (Bilag L:96) Der tales om muligheden for at bladet udkom hver måned, for dermed at skabe en eventuel bedre rytme både hvad angår oplevelse af stress og bidragydere til hvert bladnummer. (Bilag L:96) Men et aspekt der er enighed om handler om Outsiderens overordnede ramme. Denne ramme italesættes som en 'stress-frie' ramme, da det er legitimt at melde afbud samme dag og at der ikke er en forventning om at den frivillige skal yde det samme, som på en almindelig en arbejdsplads, der bl.a. betyder at man som frivillig ikke bliver stresset.

K1: *Der er en fleksibilitet, hvor jeg kan ringe samme dag og sige jeg ikke kan komme alligevel, det er ikke så forpligtende som et lønnet arbejde. Det er forpligtende i den grad man magter.*
K2: *På Outsideren er der mangel på stress, man kan bare slappe fuldstændig af. Tingene skal ikke gå fuldstændig stærkt, som på mit gamle arbejde og der blev jeg stresset og så føler jeg mig utilstrækkelig og den følelse har jeg slet ikke her. Der er en rummelighed, der er plads og der er tid.*
M1: *Der er en frihed – jeg kan selv få lov at tage hul på det jeg synes der er spændende. Og en ramme samtidig. Det er en måde at blive dygtig og tryg på noget fx er jeg ikke uddannet journalist, det her sted er en ramme for at der sker noget. Men indenfor 'rammen' er der forskellige sigte, forskellige udfordringer.* (Bilag L:95-97)

Andre termer der bruges i forbindelse med Outsiderens 'frie-rammer' er at Outsideren "det er en uforpligtende legeplads." (Bilag L:97) Men kan denne uforpligtende legeplads blive for stor? Stedet er meget dynamisk og flydende, det er omskifteligt, det vides ikke hvem der med sikkerhed kommer i dag foruden de to fastansatte (den ansvarshavende redaktør og den journalistiske konsulent). Hvem er syg? Hvem har overskud? Hvem skriver og producerer? Oftest vælger eller (skal) den enkelte frivillige selv finde på et tema og vinkel for sin artikel. Outsiderens praksis afspejler samfundslivets diskurs omkring det fleksible menneske/arbejdsmarked. (Sennett, 1999:152, 156,7, 47) Det afspejler det senmoderne i forhold til selvledelse og hvordan harmonerer dette med den gruppe af mennesker der kommer?

Outsiderens ønske om at være et 'frirum', hvor næsten alt er muligt, det handler blot om selv at gribe mulighederne og komme i gang indeholder udfordringer. Eksempelvis fremhæves 'mangel på forventningsafstemning'. En frivillig angiver, at sociale arrangementers manglende forventningsafstemning har en betydning for fremmødet og når der er for mange flydende rammer opleves dette som en barriere

ved at deltage i sociale arrangementer på/for Outsideren. (Bilag A:31) Problemet med hvad der forventes af den frivillige kommer også til udtryk i interviewet med Tom, der fortæller:

Når jeg kan mærke at den ansvarshavende redaktør er så motiveret gør det, at jeg har lyst til at komme igen og lyst til at skrive for bladet, men engang imellem så ved jeg ikke helt hvad der forventes af mig og så prøver jeg at skrive noget og nogle gange kommer der noget godt ud af det og andre gange kommer der ikke noget godt ud af det. (Bilag J:92)

At rammerne opleves for utydelige/for store optræder således også i forbindelse med udvælgelse af tema til artikelskrivning. Men denne problematik indeholder et dilemma, da total frihed kan være for stort for nogle, mens det for andre kan skabe energi til at skrive. (Bilag L:98-99)
At de frie rammer både ses som noget positivt men samtidig som udfordrende er klart et dilemma for de frivillige og for Outsiderens praksis. Når de frivillige bliver spurgt til, hvad det betyder for dem, at der *ikke* er stramme rammer er udtalelserne overvejende positive: ”fint, godt, nødvendigt, rart, rummeligt”. Men samtidig gives der også udtryk for at manglende stramme ramme er: ”uoverskueligt, udfordrende, mindre forpligtigelse til at møde op”. (Bilag A:34) Således står Outsideren overfor en stor udfordring i forhold til at navigere og balancerer i bestemmelserne af Outsiderens ’rammer’ for praksis.

Ligeværdigt fælleskab og myndig borger
Det særlige ved Outsideren er det *ligeværdige/særlige fællesskab*. Det er vigtigt at der er dette ligeværdige fællesskab, da mange af de frivillige har erfaring med magtmæssig relation i forbindelse med hospitalsindlæggelser. (Bilag E) Dog er det ikke kun i forbindelse med hospitalsindlæggelser at et magtmisbrug opleves, da en af de frivillige fortæller om hendes tidligere arbejdsplads, hvor hun var udsat for magtmisbrug og dette står i kontrast til Outsideren: ”(..)der er ikke nogen myndighedsperson [på Outsideren], (..) jeg har herredømme over tilbuddet.” (Bilag L:95-96)
Ligeværdigheden, der er det unikke ved Outsideren, udtrykkes som et vilkår fri af magtrelationer. (Bilag L:98-99) Ligeværdighed står stærkt og gennemtrængende i mange af de interviewedes fortællinger. Ligeværdigheden går bl.a. ud på, at de strukturelle vilkår på Outsideren er anderledes i forhold til andre organisationer. Der anvendes ord som ’flad struktur’, men som en frivillig fortæller: ”helt flade er vi ikke, for der sidder to gråhårede og bestemmer rigtig meget i forhold til bladet. Men fx processen i forhold til den enkelte tekst, det man vil skrive – det er frit. (Bilag L:98-99) Temaet omkring flad struktur, vil uddybes i et senere afsnit – ”brugerstyret fællesskab eller ledelsesstyring?”.

Dem der er her [på Outsideren] er lige så ligeværdige som dem udenfor. Det kan godt være man ikke får lige så god løn, man får sin pension eller førtidspension. For nogen er det en arbejdsplads, for mig er det ikke en arbejdsplads, men et sted jeg kommer engang imellem for lige at skrive lidt eller gå på nettet, for det er det jeg har brug for. På psykiatriske værestеder er der personale, dvs. der er nogen der er over mig, en form for ledere, det er der ikke på Outsideren. Vi er alle lige mennesker. På Outsideren er der også en ligeværdig kultur, men der kommer dog flere mænd så nogle gange kan der være ret mandsdomineret her. Der er ikke en så feminin kultur herinde. Det er mænd med blødere værdisæt herinde end i normsamfundet. Mændene er mere feminiseret og kvinderne er mere maskuliniseret. (Bilag J:93)

Ligeværdigheden handler for mange af de frivillige om, at der på Outsideren ikke eksisterer en myndighed, der bestemmer over den frivillige – alle er ’lige’. Ligeværdigheden nævnes ikke primært som en del af det

faktum at alle er sindslidende og deraf har erfaringer med psykiatrien og herigennem har oplevelsen af ligeværdighed – noget genkendeligt. Derimod handler ligeværdigheden mere omkring strukturen der er på Outsideren. Der er en 'særlig struktur', hvor de frivillige oplever, at der ikke er en myndighed over folk, men at de bliver mødt som et menneske og ikke en sag. (Bilag L:95-98) Dette betyder for den frivillige en følelse af kontrol over sig selv og sit liv. At blive mødt som et menneske eller som de selv fremhæver – en *myndig borger*, er særlig betydningsfuldt for den frivillige. Ved at blive mødt som en myndig borger, opnår de følelsen af ikke at blive klientgjort, og følelsen af at ingen har magt over dem. Yderligere betyder det for den frivillige at de kan genvinde noget igennem egen styring – det at få kontrollen tilbage selv. Dette kan fx være i forhold til at have mistet evnen til at skrive eller læse under en sygdomsperiode, men igennem det at blive mødt som en myndig borger, kan disse færdigheder genvindes.
Når der optræder et så stærkt fokus på myndighed, kontrol, eller magt, hænger dette bl.a. sammen med at nogle frivillige har oplevet at få frataget kontrollen. (Bilag L:95-98)

Ligeværdigheden handler også om at være en del af et accepteret og *særligt fællesskab*, da det ifølge en frivillig er svært at have en psykisk lidelse i det almindelige samfund. "Når jeg siger depression kan jeg se hvordan folk de mentalt bakker. Her kan jeg bare slappe af og være mig selv (..)". (Bilag L:96)
Følelsen af ikke at høre til i samfundet kommer også til udtryk i Toms fortælling, hvor han siger: "Jeg grunder mere over hvorfor der ikke er en plads til mig i samfundet." (Bilag J:92)

Det særlige fælleskab de frivillige påpeger, ligger også til grund for motivationen for at komme på Outsideren og er samtidig det der adskiller Outsideren fra andre steder, for personer der har erfaring med psykiske lidelser. (Bilag A: 12-14) Martin fortæller, hvorfor han bliver ved med at komme på Outsideren:

jeg tror i starten var det nok meget det journalistiske, mens nu er jeg blevet taknemmelig for jeg har såen et fællesskab jeg kan trække på, hvor jeg kan dukke op selvom jeg ikke har det super godt. Nu har jeg været indlagt her i et halvt års tid, hvor jeg har været ret depressiv, så er det rart at have sådan et sted, hvor jeg har følelsen af, bare at kunne komme. (Bilag H:86)

Således er Outsideren karakteriseret ved et 'særligt ligeværdigt fællesskab', der tiltrækker og fastholder mange frivillige på Outsideren. Men hvordan opstår denne oplevelse af et særligt ligeværdigt fællesskab?

Brugerstyret fællesskab eller ledelsesstyring?
Når flertallet af de frivillige taler om et særlig fællesskab på Outsideren, skal det bl.a. ses i relation til måden der 'styres'- eller ledes på. På Outsideren lægges der op til 'fællesstyring' eller et brugerstyret fællesskab, der måske kan ligge til grund for de frivilliges påpegning af en 'særlig kultur/fællesskab' på Outsideren. Intentionen fra den ansvarshavende redaktør og journalistiske konsulent, der udgør den daglige ledelse, fortæller, at de ikke ønsker at frasige sig lederskab eller styring, men deres formål med fællesstyring er i forhold til værdier der er lig med arbejdsmarkedets fx aftalekultur – mødepligt – overholdelse af aftaler – opgaveeffektivitet. (Løbende interview gennem evalueringsproces)

Når den frivillige bliver spurgt til om "alle har ansvar for den daglige drift" og om den frivillige oplever "at have indflydelse på den daglige drift", har flest svaret "ja" eller "både/og".

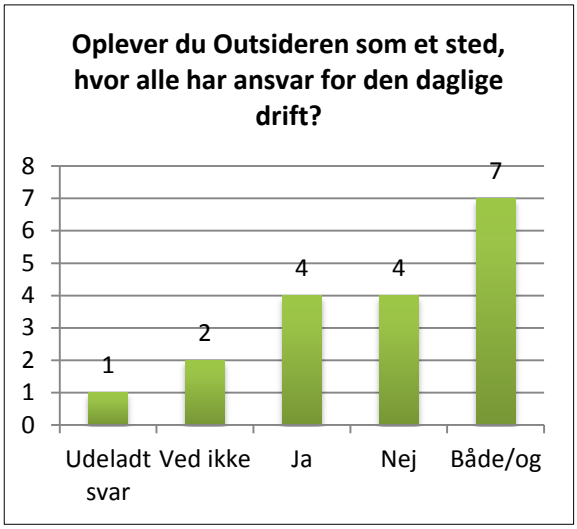

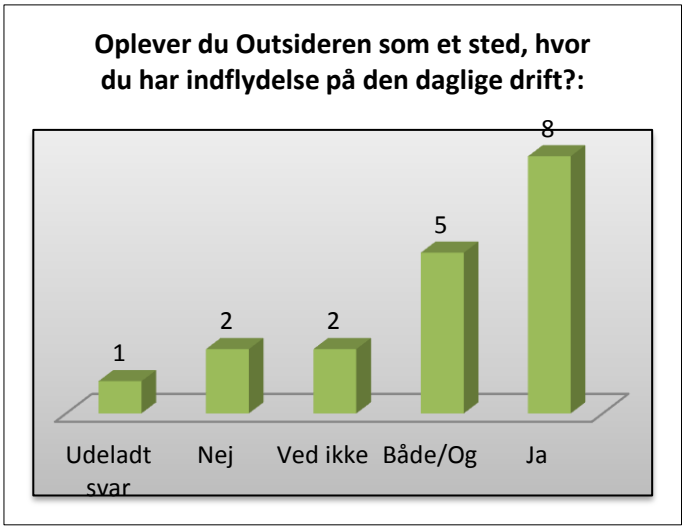

(Bilag A:17-18)

Når svarene ikke afspejler et entydigt "ja" i forhold til fælles ansvarlighed- og indflydelse, kan det bl.a. skyldes at de frivillige alligevel mener, at der er en mere eller mindre ledelsesstyring fremfor fællesstyring. Men denne styring italesættes udelukkende i forhold til administreringen af tidsskriftet og ikke i relation til kulturen generelt på Outsideren. Som en frivillige forklarer:

Der er to i redaktionen som har det sidste ord. Det er dem der bestemmer i sidste ende, hvad der kommer til at stå i bladet og det er dem der sørger for redigeringen og har det sidste redaktionelle ansvar i forhold til bladet og med layout og sådan. (Bilag H:85)

Det viser sig også, at når de frivillige bliver spurgt om Outsideren er et sted med *styring i form af ledelse* eller *kollektiv styring*, svarer flere "ledelse" (6/18).
3 har svaret "ledelse og kollektiv styring" og
3 har svaret udelukkende "kollektiv styring". (Bilag A:18-19)

Af de 6 der har svaret "ledelse" og 3 der har svaret "både/og", angives de 9 følgende begrundelser for deres svar:

Dem der er ansat har størst indflydelse	4
Det er de ansatte, der ubetinget tager beslutninger, også on/off henover hovedet på medlemmerne/redaktionen. Men man vil gerne fremstå som en flad struktur med stor medbestemmelse på hele processen, den skævhed forvirrer deltagerne og gør processen uklar.	1
Fordi det er to personer, der påtager sig langt mest ansvar og som bestemmer hvad der ender med at komme i bladet. Formentligt er de også de dygtigste.	1
Hvis der ikke var nogen til at styre det/holde fast i at tingene bliver gjort, tror jeg at Outsideren faldt til jorden.	1
Den ansvarshavende redaktør er bare en super igangsætter og primus motor. Han har en energi og en evne til at lede, det ikke er alle forundt.	1

Vi afholder redaktionsmøder 1. gang om ugen hvor alt undtagen den daglige økonomi bliver diskuteret. Alle kan komme med forslag til forbedring og økonomi.	1

Når den ansvarshavende redaktør bliver spurgt omkring hvilken styring Outsideren er kendetegnet ved, svarer han følgende:

Set ovenfra, synes jeg vi kører med kompetencestyret ledelse – fx er det den journalistiske konsulent der træffer beslutninger mht. bladet, grafikeren om layout, fotografen om foto. Det er mest der hvor der er tvivl om noget, jeg går ind og leder. Men selvfølgelig, helt overordnet, er jeg ligesom den der får Outsideren til at hænge sammen. Jeg tror det jeg kan, er at jeg dels er dygtig men også, at jeg bliver stående. Der er mange andre dygtige her, men de går ned engang imellem, eller skal søge job. Jeg føler også at det bliver forventet, at der er en ledelse. Jeg spørger tit mig selv med hvilken ret, at jeg leder. Men i de konkrete situationer, må jeg sige, - at det gør jeg, fordi jeg åbenbart er nogenlunde i stand til det - jeg tager fat og jeg tager gerne et ansvar. Når jeg bliver kritiseret, er det ofte for at lede for lidt. Jeg kørte i foråret 2011 to eksperimenter med selv-ledelse og begge endte katastrofalt (skænderier, frivillige der stoppede, rod og opsigelser). Så i hvert fald i den nuværende kultur – skal der være en leder af en art. Min ambition har været at etablere en ledergruppe, der overlappede i ansvar for økonomi/regnskab/netværk/projekter, men det er ikke lykkedes mig. Jeg er godt klar over, at psykiatri er et vanskeligt felt og der er rigelig med muligheder for at anklage sig selv for de ting der ikke lykkes. Derfor er det vigtigt at tage spørgsmålet om ledelse – og om der er god og tilstrækkelig ledelse – i stiv arm. Det er en svær opgave at lede Outsideren. (Bilag A:18-19)

Som den ansvarshavende redaktør påpeger, så er det en udfordring at lede på Outsideren. Det har også været en udfordring for evalueringen at finde ud af hvad der egentlig er tilfældet på Outsideren – fællesstyring eller ledelsesstyring? Eller noget helt andet? Der gøres meget ud af og italesættelserne bærer også præg af, at fællesstyring er det de fleste vil betegne Outsideren ud fra. Men samtidig er der også fortællinger og svar fra bl.a. spørgeskemaundersøgelsen der peger i retning af ledelsesstyring. Hvorfor synes der at forekomme en vis usikkerhed omkring dette område? Det virker som om at det er et område, man skal gå til med varsomhed for ikke at igangsætte en underliggende uro/konflikt/diskussion. Spørgsmålet er om denne tendens har grene til de frivilliges førnævnte fortællinger omkring at blive mødt som en myndig borger. Skal årsagen til at der oftere italesættes en fællesstyring fremfor en ledelsesstyring, findes i de frivilliges erfaringerne med behandlersystemets magtmæssige asymmetriske relation, hvorfor italesættelsen af en overordnet styring, struktur og ledelse vækker associationer til tidligere ubehagelige oplevelser med magtmisbrug? Det kunne måske være et punkt Outsideren som praksis skulle dykke nærmere ned i og få diskuteret - forskellen mellem at der er en ansvarshavende redaktør som står for at skabe struktur og rammer og lede, der er forskellig fra 'behandlerstyringen'.

Identiteter og afklaring

Blandt de frivillige på Outsideren italesættes et stort behov for *afklaring* både *personligt, socialt og fagligt*.
På det personlige plan handler det primært omkring *selvværd* og *selvtillid* hvor der tales om, at få mere selvtillid så de kan få et bedre selvværd således, at de kan klare sig selv samt tro på sig selv. Vejen til et bedre selvværd er igennem instrumentelle handlinger hvorved der opnås større selvtillid, som vil influere på selvværdet i en positiv retning. (Bilag L:96)

At de frivillige på Outsideren tvivler på sig selv kommer også til udtryk i spørgeskemaundersøgelsen, der trods et lavt antal af besvarelser (18) i forhold til antallet af registrerede i 2011 (60 i alt), alligevel antyder en tendens blandt de frivillige på Outsideren.
Nedenfor ses en oversigt, der viser hvilke forhindringer de 15 frivillige (3 personer har svaret nej til at opleve forhindringer og derfor fratrukket de i alt 18 besvarelser) mener at opleve i forbindelse med job eller uddannelse. Oversigten viser ikke hvilke fordringer den enkelte oplever, da det er muligt at afkrydse flere felter, hvorfor nedenstående diagram angiver hvilke forhindringer der har størst tilslutning:

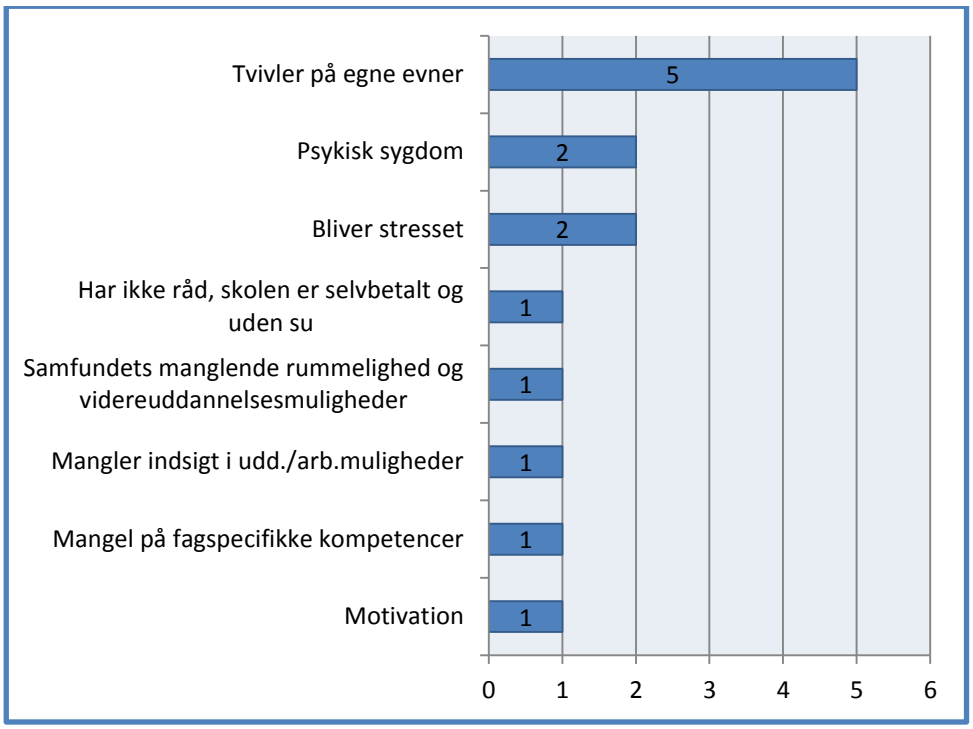

(Bilag A:8)

Som oversigten viser oplever flere frivillige at de ”tvivler på egne evner”, der kan give udtryk for deres fortællinger omkring lavt selvværd.
I Toms fortælling beskrives det også, hvorledes manglende mod og troen på sig selv, har betydet at det har taget ham 10 år at søge ind på forfatterskolen. Dette er dog lykkedes for ham i dag – han har fået sendt manuskript af sted og afventer svar. Han fortæller dog, at Outsideren ikke har medvirket til at dette er lykkedes, ”det er min egen proces”. (Bilag J:92)

I forhold til afklaring *fagligt* er det med hensigt på at komme ud på arbejdsmarkedet. (Bilag L) Der tales om faglighed som noget Outsideren og de frivillige selv kan skabe og påvirke bl.a. igennem ’arbejdsaktiviteterne’, hvorigennem den frivillige kan opnå faglige kompetencer. Men hvad der sker med fagligheden, om de frivillige går ud og får et job, er ifølge de frivillige uden for deres bestemmelser. (Bilag L)
Et led i den faglige afklaring handler om det personlige arbejdsniveau; hvor meget den frivillige kan klare at være på Outsideren (arbejdsmarkedet) og er man klar til at komme tilbage på arbejdsmarkedet.

En frivillige: *Outsideren bidrager til, at jeg dels kan holde mit faglige niveau vedlige og dels kan ses med mennesker 'i samme båd' i det omfang jeg orker det/kan rumme det.*
En anden frivillige: *Jeg følte kun jeg kunne bruge mig selv 30 % - nu kan jeg realisere en masse ting og bruger mig selv så meget, jeg kan holde til det.* (Bilag A:35)

Oplevelsen af Outsideren som et sted hvor det er muligt at blive afklaret på forskellige områder påpeges også af Josefine og Martin, der i deres fortællinger begge giver udtryk for, at Outsideren har hjulpet dem til at finde deres eget ambitionsniveau. Dette har således afklaret dem i forhold til at deres ambitioner passer med deres helbred og dermed også passer med et muligt fremtidigt job.
I spørgeskemaundersøgelsen viser det sig også at for flertallet af de frivillige, som har deltaget i undersøgelsen, at det største mål for dem er at opnå *faglige kompetencer*. Flere har også angivet at de har et mål om, at *få et godt selvværd* (6) samt *selvtillid* (5). Flere fremhæver også at de har et mål om, at *opnå en stærkere identitetsfølelse* (4). (Bilag A:45) I den forbindelse er udtrykket "en stærkere identitetsfølelse" den måde der, for den frivillige, giver mest mening fremfor at tale om en 'ny identitetsfølelse'. Denne variationsgrad er betydningsfuld for at indfange det præcise billede af den frivilliges mål og udfordringer, især med det udgangspunkt, at hver frivillig er på forskellige niveauer både udviklings-, helbreds- og livskvalitetsmæssigt.
Til trods for at de frivillige giver udtryk for, at de i dag oplever mangel på selvværd og selvtillid, er der alligevel sket en ændring *efter* de er startet på Outsideren. På baggrund af spørgeskemaundersøgelsen viser denne, at der er sket et fald i oplevelsen af "et lavt selvværd" eller "ingen selvtillid" *efter* den frivillige er kommet på Outsideren. (Bilag A:35)

<u>Psykisk velbefindende</u>
Overordnet tegner der sig et billede der viser, at Outsiderens frivillige har fået det bedre psykisk i forhold til hvordan de havde det *før* de kom på Outsideren. Nedenstående oversigt viser besvarelserne fra spørgeskemaet i forhold til denne psykiske forandring:

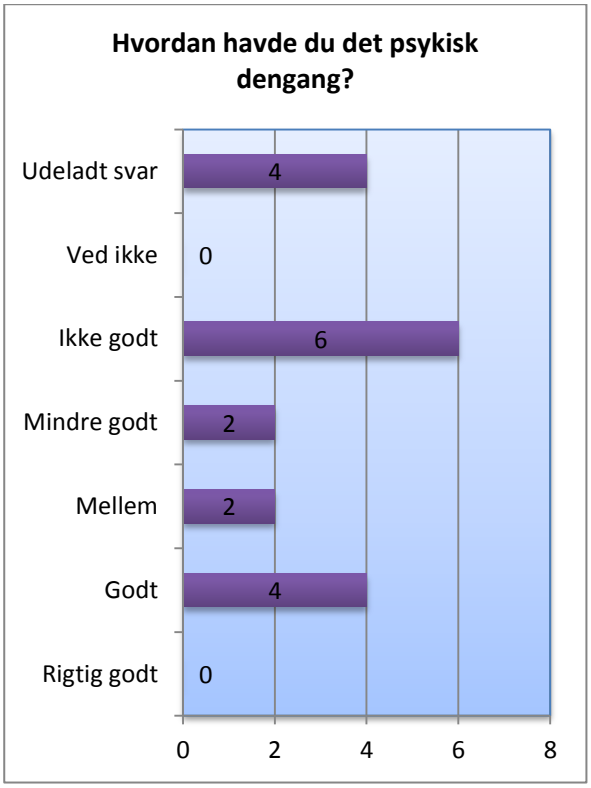

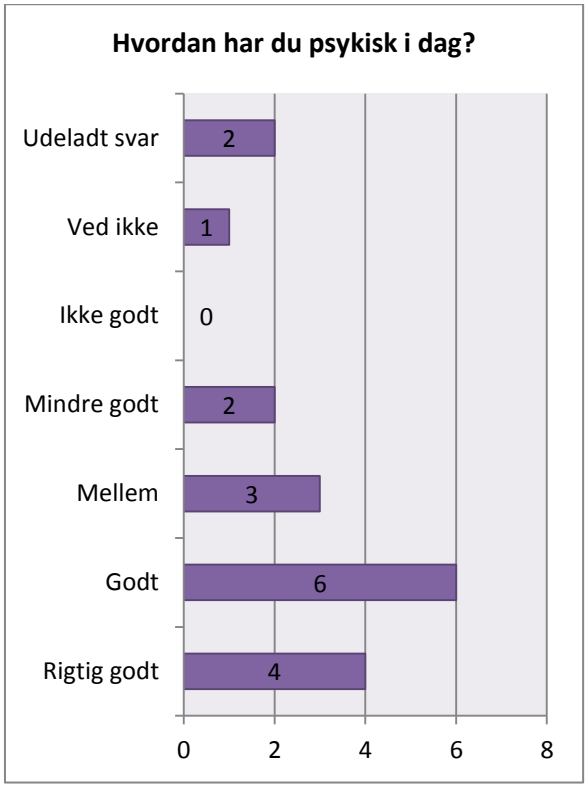

(Bilag A:37)

Som oversigten antyder, har flere frivillige angivet, at de enten har det ”godt” eller ”rigtig godt” i dag modsat *før* de kom på Outsideren. At de frivillige har fået det bedre i forhold til deres psykiske velbefindende afspejles også i besvarelserne på ”hvordan har du det før du kom på Outsideren og i dag?”. (Bilag A:35) Der er en markant ændring i svar, der angiver om de ”føler sig alene”, hvor 6 har angivet at dette var tilfældet *før* de kom på Outsideren, mens det i dag *ikke* er tilfældet for nogle. Yderligere er der heller ingen der har svaret, at de i dag har ”selvmordstanker”, dette havde 5 svaret var tilfældet før Outsideren. Der er heller ingen der har sat kryds i, at de i dag har ”selvmordsforsøg”, hvilket også var tilfældet før(3). (Bilag A:35)

At Outsideren har haft en effekt på de frivilliges psykiske velbefindende kommer også til udtryk i en rapport af Outsideren fra 2011, hvor følgende beskrives:

”Inden de [frivillige] var blevet aktive i Outsideren, oplevede de ikke at have noget at give sig til, følte et lavt selvværd og var i tvivl om deres identitet efter endt indlæggelse. Mange oplevede, at de ”gik for meget op i sygdommen”, var mere alene og manglede struktur i hverdagen. For samtlige [frivillige]ændrede dette sig markant, da de blev aktive i Outsideren.” (Bilag F:3)

Relationer - reaktioner og pårørende

Relationer

Outsideren er et sted hvor der er ’ægte relationer’, det sociale betyder meget. Dette kommer også til udtryk hos Signe:

S: *Du får mere socialt input af at komme her end på et værested eller bosted, hvor folk sidder i hver deres medicin tåger. Outsideren som en arbejdsplads er det sociale, for det er jo ofte det som folk der er syge har problemer med. Det er ikke fordi vi isolerer os, vi bliver valgt fra af andre mennesker.*
I: *Hvad er det sociale her?*
S: *Man kan bare snakke med nogen, ik. Man sidder og holder møder så kan man bare få snakket om nogle ting. Dem der sidder og er ansat i psykiatrien skal man ikke forveksle med sociale relationer.* (Bilag G: 79-80)

Af spørgeskemaundersøgelsen viser det sig også, at flertallet af de frivillige oplever, at have fået nye relationer efter de er kommet på Outsideren:

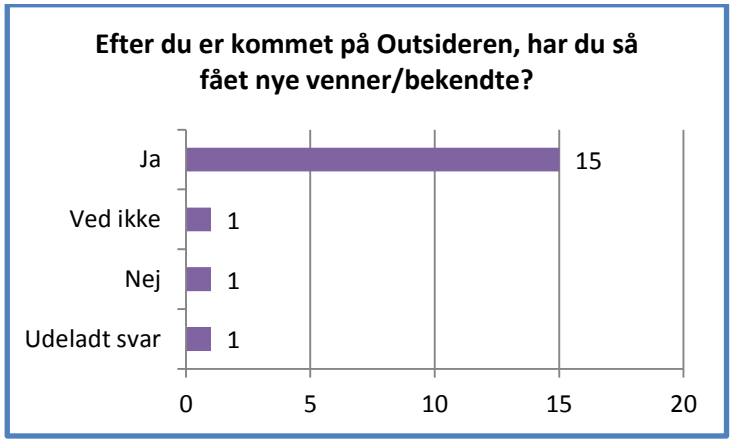

(Bilag A:38)

Omgivelsernes reaktioner og pårørende

Omgivelsernes reaktioner er det sværeste for mange af de frivillige for, hvordan møder man én med en diagnose? De frivillige fortæller, at det handler om en balancering og en respekt. En person med en diagnose ønsker ikke at placeres i 'offerrollen' eller 'hvor er det synd for dig-rollen', da den sindslidende er bevidst omkring, at de pårørende bare prøver at give omsorg. Men oplevelsen for den sindslidende bliver en følelse af forskelsbehandling pga. diagnosen. Samtidig er der omgivelser/pårørende, der slet ikke kan takle diagnosen og distancerer sig fuldstændig fra den sindslidende og er 'bange' for diagnosen. Det står derfor stærkt i de frivilliges fortællinger, at et møde med en psykisk syg, skal være et forhold defineret ved respekt! Omgivelserne/pårørende skal ikke være bange og distancerer sig, men skal heller ikke nurse og over-omsorgsgive. (Bilag L)

Muligheder – barriere - forhindringer

Mand: *Jeg vil på sin vis gerne skrive om det med venner og familie, men jeg har det for en sjælden gangs skyld ikke godt med emnet. Grundt store problemer angående forståelse af mine nedture har jeg til tider gået meget på værtshus og også kommet steder, hvor folk med rygmærker færdes, og den sandhed må du gerne få, men jeg ønsker ikke at offentliggøre den historie igen. Sandheden kan ikke skjules, da jeg skrev om det miljø i "Ærlighed er min eneste værdighed" og udtalte mig om det i TV2-øst dengang. Men jeg vil helst bare være X, der starter en redaktion i Jylland for sindslidende med et ønske om at skrive og undersøge. Derfor skriver jeg ikke om det emne. Der var ingen familie, men masser af sprut dengang. Jeg fortryder ikke, men jeg frygter, at mange ikke kan forstå, hvordan man som sindslidende og ængstelig i det miljø, for jeg forstår det faktisk ikke selv:-). Det er et overstået kapitel. Bortset fra det vil jeg særdeles gerne skrive om misbrug - og i særdeleshed sidemisbrug. Forstået på den måde at ud over medicinering indtager borgeren andre euforiserende stoffer end medicin, fordi medicin og samtaler ikke er nok. Det kræver anonymitet, for her dunker systemet gerne borgeren i hovedet med en verbal hammer af flint, hvis man præsenterer problemet. Når jeg selv har haft et sidemisbrug med alkohol i perioder skyldes det jo ikke, at jeg bare har lyst til at drikke. Det er en mental flugt. En flugt fra dagligdagens tanker. Jeg er nysgerrig angående, hvor mange medlemmer jeg har i den "klub"?* [8]

Som ovenstående fortælling fra en frivillig antyder, så betyder det at kunne 'skrive sig selv ud' et rum af muligheder, deltagelse og beskæftigelse. Yderligere viser fortællinger også, at der kan være et sidemisbrug ved siden af sin diagnose som sindslidende.

'At skrive sig selv ud' udgør en helbredelsesproces for nogle frivillige fx fortæller Signe at "det er en slags terapi". (Bilag G:79) Det handler dog ikke altid om at skrive sig selv ud via 'psykiatri-erfaringer', Martin fortæller:

Så den måde jeg skrev i bladet på i starten det var meget hvor jeg skrev, jeg havde noget journalistisk erfaring, eller sådan noget på frivillig basis, så jeg skrev ikke om mig selv, jeg interviewede nogle, sådan nogle klassiske journalistiske artikler, som ikke omhandlede mig selv og det er egentlig også sådan jeg selv helst vil have det. (Bilag H:84) At producerer en artikel handler ligeså meget for Martin om, at anvende journalistiske erfaringer samt om et samarbejde med den journalistiske konsulent, der er ansat på Outsideren.

[8] Citat fra en mail.

Således udgør produktionen af bladet/hjemmesiden, herunder den del der handler om 'at skrive sig selv ud' en mulighed i den enkelte frivilliges recovery[9]. Samtidig optræder der også barriere i forbindelse med artikel skrivning.

Barriere

Martin fortæller, at han ved, der er andre der har *svært ved at interviewe folk*, da de ikke har meget erfaring, og derfor er det en overvindelse at komme ud og interviewe. (Bilag H:88) Andre finder det svært at *skrive journalistisk* og på baggrund heraf har Outsideren bl.a. sine 'skriveværksteder' og 'uddannelsesaktiviteter'. (Se leverancetabel)

At der kan optræde barriere i forbindelse med at skrive for bladet eller hjemmesiden er tilfældet for flere frivillige og i forhold til hvilke barriere de frivillige oplever i forbindelse med at skrive for bladet/hjemmeside er disse: "at interviewe"; "manglende overskud"; "manglende emner til artikler". Nedenfor ses en oversigt der viser de frivilliges besvarelser i spørgeskemaundersøgelsen i forhold til netop barriere ved blad/hjemmeside produktion:

(Bilag A:25)

Der er ingen af de frivillige som har medvirket i undersøgelsen, der har sat kryds i feltet: *der bliver stillet for høje krav til mig*. Derimod har flere frivillige sat kryds i *andre barriere*, hvor følgende er angivet:

- "Min egen perfektionisme og præstationsangst."
- "Smerter pga. piskesmæld."
- "For ofte for lidt koordinering mellem deltagere/redaktion. Forventninger tilpasses ikke godt nok. Et problem som ligger på begge sider af hegnet."
- "Det er svært at skrive om sig selv."
- "Manglende tid."

[9] Outsideren og recovery: At den enkelte borger opnår en følelse af at deltage i noget meningsfuldt, og hvor det er meningsfuldt at bidrage. Det er afgørende for at der indtræffer en egentlig recovery-proces, at den enkelte har et ønske om at udvikle sig i retning af at kunne mere selv, og derved have brug for hjælp til nye udfordringer. (Foreningen Outsiderens metode i frivilligarbejdet med sindslidende, 2010:11-12)

Som nævnt er der barriere i forhold til at være løbet 'tør' for ide eller tekst. Muligheden for 'at skrive sig selv ud' udgør dog samtidig en åbning rent personligt og en åbning ud mod verdenen. De frivillige får fortalt deres historie ud som noget andet end en diagnose. (Bilag L:98) Yderligere kan en udfordring i forbindelse med artikler være, hvis artiklen *omskrives*. (Bilag I:91) Dette opleves for flere frivillige som et afslag og dette afslag kan være svært at tackle og opleves som en personlig kritik og ikke en faglig. (Bilag L)

Forhindringer

Når den frivillige er forhindret i at komme på Outsideren skyldes det i Toms fortælling:

Når jeg er i det mytiske depressive flow så har jeg ikke lyst til meget andet end at skrive på mine digte og små historie og hækle. Så det ville ikke have gjort en forskel at kommer her, jeg har så mange interesser jeg skal bare have fundet ud af hvad hovedinteresse er, og det er efterhånden gået op for mig at der er skrivning, men jeg har den opfattelse at min skrivestil ikke kan bruges herinde og samfundet har flyttet sig fx er jeg mere én lyrikker og det er der ikke så meget slag i. (Bilag J:92)

Josefine fortæller om andre faktorer, der ligger til grund for, at hun kan være forhindret i at møde op på Outsideren:

I: *De 8 måneder sammenlagt [du var syg], hvad var det der forhindrede dig i at kom herind?*
J: Du er meget mere medicineret når du kommer hjem [fra hospitalet], så skal du først trappes ned, meget af den medicin du får den blokere lidt din hjerne. Hvis du forestiller dig, at du for noget medicin der skal forhindre din hjerne i at køre for stærkt, jeg var maniodepressiv, ikke deprimeret, jeg løber bare for stærkt. Man er træt, hvis du forestiller dig, at du læser en bog og læser 6 linjer, så kan du starte forfra, for du kan ikke rumme mere, du kan ikke omsætte det. De blokere din hjerne lidt og det er jo også meningen, men én ting er, at de holder nogle kreative tanker væk, men de holder også nogle negative tanker væk.
I: *Hvad er det der gør når man ikke kommer her i længere perioder?*
J: Man har ikke evnen til at komme her.
I: *Hvis du tænker tilbage på de måneder [du var syg], tror du det kunne have gjort en forskel at komme herinde?*
J: Jeg tror det der kunne have gjort en forskel, hvis der havde været noget lignede og det havde ligget der hvor jeg bor. Afstanden den betyder noget. (Bilag I:90-91)

Andre årsager der kan ligge til grund for at den frivillige ikke kommer på Outsideren, handler også om *medicinering*, *overskud*, *forventninger*, *sygdomsperioder*. Når den frivillige ikke kommer på Outsideren kan det skyldes at den frivillige er medicineret og evnen til at tænke kreativt er ikke til stede pga. medicineringens sløvende effekt. Det kan også skyldes manglende overskud til at komme ud af døren; at den frivillige ikke ved hvad personen skal lave på Outsideren og hvis personen er indlagt pga. sygdom. Det er væsentlig i denne forbindelse at fremhæve, at ingen frivillige fravælger Outsideren som følge af ikke at have oplevelsen af at være en del af *fællesskabet*. Andre faktorer der spillet ind på fremmødet, handler om *afstand*. Der er frivillige, der bor langt væk fra Outsideren, hvorfor det kan være svært at komme af sted pga. den lange transportrejse. Endeligt handler fraværet også om at den frivillige har *arbejde* eller travlt med andre ting i deres liv fx *jobsøgning*, hvorfor Outsideren nedprioriteres.

Således kan der opsamlende siges at følgende er årsager til at den frivillige er forhindret i at møde op på Outsideren; medicinering; sygdom; behandlingsforløb; manglende overskud, manglende forventningsafstemning; afstand; lønnet arbejde; jobsøgning.

Når der er frivillige der er forhindret i at komme på Outsideren og dermed er svære at fastholde, handler det også om, at forudsætningerne for den enkeltes recovery er forskellig fra hver enkelt persons livsforløb. Fx kan der være en person, der i en bestemt periode skal lære at melde fra til møder eller lære at overholde aftaler, mens der er andre som i deres livsforløb skal lære at interviewe. Behovene er således vidt forskellige og kræver stort råderum. Det er ifølge den ansvarshavende redaktør den største udfordring, at fastholde den frivillige, så vedkommende kan tage del i de resultater aktiviteterne skaber. Det der skal til for at fastholde den frivillige er muligheden for, at de kan deltage i både produkt- og procesorienterede aktiviteter, der støtter, fastholder og opkvalificerer den enkelte. (Løbende interview gennem evalueringsproces)

9 Opsamling

Outsideren danner rammen for mange aktiviteter, der muliggør deltagelse, og årsagen til at flertallet af de frivillige kommer på Outsideren skyldes primært deres bidrag til tidsskriftet. For flere af de frivillige handler det om, at Outsideren er et springbræt til at komme tilbage i arbejde gennem opdatering og vedligeholdelse af *kompetencer* i forhold til det de var beskæftiget med tidligere. At bidrage til tidsskriftet eller hjemmesiden betyder tilegnelsen af ny viden og færdigheder i forhold til bl.a. formidling; vinkling; at interviewe; administrere tiden samt opnåelsen af en større viden indenfor fotografi, sprog, journalistisk, psykiatri, drift og salg. Yderligere medfører indsatsen fra den frivillige, muligheden for at *skrive sin historie ud*; mulighed *for at deltage i et påbegyndt og afsluttet opgave forløb; opleve* et *arbejdsfællesskab.*

Outsideren har fokus på og kæmper samtidig med netop – *proces og produkt*. Nogle af de frivillige der kommer, er både uddannet og mangler måske fodfæste. Mens andre er nogle der ikke er i stand til at møde op til redaktionsmøder. De fleste der kommer på Outsideren er på sygedagpenge eller førtidspension, men på trods af dette kommer mange af dem i beskæftigelse på en eller anden vis (92 %). Beskæftigelsesformen udgør *lønnet arbejde* (21), *frivilligt arbejde* (17), *uddannelse* (13), foreningsarbejde (11), virksomhedspraktik (10), løntilskud (3) og fleksjob (3). I forhold til om Outsideren har spillet en rolle mht. deres nuværende beskæftigelse, gælder dette i 59 % af tilfældene mens 36 % ikke mener at Outsideren er hovedårsagen til, at de nu er i beskæftigelse. 5 % er i tvivl omkring dette.

Outsideren er et sted, hvor den frivillige oplever en hverdag, der er meningsgivende i større eller mindre grad, ved at skabe en samfundsmæssig rytme af 'at gå på arbejde' og have fri/fritid. Hvordan Outsideren formår at skabe en 'hverdagsrytme' skal bl.a. ses i forhold til de aktiviteter foreningen udbyder. I forhold til hvad der kunne være anderledes for at gøre tilværelsen mere meningsfuld, så handler det i høj grad om at få et *job/blive ansat* samt at få *styrket selvtilliden* og *få energien tilbage*.
Outsideren er også et sted hvor man kan få fortalt noget - Outsideren er et 'talerør for sindslidende'. Outsideren udgør således en ramme, hvor sindslidende kan dele og gøre brug af deres erfaringer og netop mødet med andre personer, der har lignende erfaringer som den frivillige, betyder for flertallet af de frivillige – *"forståelse"*. Erfaringsekspertisens yderligere effekter omhandler *genkendelighed*, *accept* og *rummelighed*. Udfordringerne i denne forbindelse handler om at Outsideren i perioder kan blive for 'psykiatri-ghetto-agtig', hvor der er mangel på handling fra de frivillige.

Outsiderens målsætning om afstigmatisering realiseres bl.a. gennem udgivelsen af tidsskriftet Outsideren, der vil vise vidnesbyrd eller case historier og bladet er platformen til at vise/gøre det. Ambitionen om at ville ændre både noget i samfundet og skaber forandringer internt er et dilemma/udfordring ved Outsiderens målsætninger.
Endvidere italesættes der en særlig form for andethed. Outsideren positionerer sig ikke blot i andethedsstatusen, men vælger også at tage denne kappe på sig igennem ambitionen om at bryde med normaliteterne og dykke ned i sprækkerne. På mange måder placerer Outsideren sig 'udenfor', hvilket ikke nødvendigvis er problematisk, men det kræver en stærk bevidsthed, når man laver sig selv som andethed, for dette kan måske være en styrke fremfor den negative konnoteret position, der af og til italesættes omkring Outsideren som dem 'udenfor'.

Outsideren står i kontrast til 'slapper-kulturen/kaffeklubben', der forbindes med væresteder eller bosteder for sindslidende. Outsideren er derimod kendetegnet ved, at de frivillige får udfordringer og muligheden for at skabe resultater. Yderligere er Outsideren anderledes end andre steder, da der ikke skal 'psykolog-samtales'. Selvom Outsideren adskiller sig fra de såkaldte væresteder eller bosteder, er Outsideren alligevel ikke som en almindelig arbejdsplads. Som nævnt er Outsiderens primære formål at udgive tidsskriftet, men 'producenterne' af artiklerne og dermed bidragydere til bladet, er en målgruppe der varierer i forhold til psykiske tilstand og dette skal der tages højde for samtidig med, at der er en deadline og et produkt der skal leveres som på en given arbejdsplads.

Outsideren er nærmere defineret som en eksperimentel arbejdsverden og stedet er kendetegnet ved en *rummelighed* og *frihed*. De mange muligheder som Outsideren indeholder opleves ikke som et problem for de frivillige - tværtimod. Det forholder sig anderledes i forbindelse med Outsiderens 'frihed' – rammerne.
Stedet er meget dynamisk og flydende, det er omskifteligt. Outsiderens praksis afspejler samfundslivets diskurs omkring det fleksible menneske/arbejdsmarked. Det afspejler det senmoderne i forhold til selvledelse. Rammerne opleves for utydelige/for store og der opstår usikker omkring forventninger til den frivillige samt usikkerhed i forbindelse med udvælgelse af tema til artikelskrivning. Men denne problematik indeholder et dilemma, da total frihed kan være for stort for nogle, mens det for andre kan skabe energi til at skrive. Når de frivillige bliver spurgt til, hvad det betyder for dem at der *ikke* er stramme rammer er udtalelserne overvejende positive: "fint, godt, nødvendigt, rart, rummeligt". Men samtidig gives der også udtryk for at manglende stramme ramme er: "uoverskueligt, udfordrende, mindre forpligtigelse til at møde op". Således står Outsideren overfor en stor udfordring i forhold til at navigere og balancere i bestemmelserne af Outsiderens 'rammer' for praksis.

Det særlige ved Outsideren er det *ligeværdige/særlige fællesskab*. *Ligeværdigheden* udtrykkes som et vilkår fri af magtrelationer. Ligeværdigheden handler om, at der på Outsideren ikke eksisterer en myndighed, der bestemmer over den frivillige – alle er 'lige'. Ved at blive mødt som en myndig borger, opnår de følelsen af ikke at blive klientgjort, og følelsen af at ingen har magt over dem. Således afspejler ligeværdigheden den struktur og kultur der er på Outsideren. Outsideren danner også rammen om et *særligt fælleskab*, der også er <u>motivationen</u> for at komme på Outsideren og er samtidig det der <u>adskiller</u> Outsideren fra andre steder, for personer der har erfaring med psykiske lidelser. Således er Outsideren karakteriseret ved et 'særligt ligeværdigt fællesskab', der tiltrækker og fastholder mange frivillige på Outsideren.

På Outsideren lægges der op til 'fællesstyring' eller et brugerstyret fællesskab. Det har været en udfordring for evalueringen at finde ud af hvad der egentlig er tilfældet på Outsideren – fællesstyring eller ledelsesstyring? Eller noget helt andet? Der gøres meget ud af at italesætte Outsideren som betegnet ved fællesstyring, men samtidig er der også fortællinger og svar der peger i retning af ledelsesstyring.

Blandt de frivillige på Outsideren italesættes et stort behov for *afklaring* både *personligt, socialt og fagligt*. På det personlige plan handler det primært omkring *selvværd* og *selvtillid*, da mange af frivillige tvivler på sig selv og mener de har et lavt selvværd. I forhold til afklaring *fagligt* er det med hensigt på at komme ud på arbejdsmarkedet. Flere frivillige har også et mål om, at *opnå en stærkere identitetsfølelse*. I den forbindelse er udtrykket "en stærkere identitetsfølelse" den måde der, for den frivillige, giver mest mening fremfor at tale om en 'ny identitetsfølelse'. Denne variationsgrad er betydningsfuld for at indfange det præcise billede af den frivilliges mål og udfordringer, især med det udgangspunkt, at hver frivillig er på forskellige niveauer både udviklings-, helbreds- og livskvalitetsmæssigt.

De frivillige oplever Outsideren som et sted, hvor der er muligt at skabe relationer – 'ægte relationer'. Yderligere betyder det at 'skrive sig selv ud' muligheder for handling, deltagelse, beskæftigelse, en følelse af terapi. Men der kan være barriere i forbindelse med 'at skrive sig selv ud' i forhold til artikel omskrivning, der kan skabe oplevelsen af afslag og personlig kritik fremfor faglig kritik. Af andre barriere der nævnes af de frivillige er disse: at interviewe"; "manglende overskud"; "manglende emner til artikler".
Årsager til at den frivillige er forhindret i at møde op på Outsideren skyldes primært; sygdom; behandlingsforløb; manglende overskud, manglende forventningsafstemning; afstand; lønnet arbejde; jobsøgning.

Overordnet tegner der sig et billede der viser, at Outsiderens frivillige har fået det bedre psykisk i forhold til hvordan de havde det *før* de kom på Outsideren. De oplever ikke isolation eller ensomhed som de gjorde, *før* de kom på Outsideren samt selvmordstanker og selvmordsforsøg er ikke længere aktuelle problemstillinger for den frivillige.

10 Fremtidens forandringsteori

Outsiderens **målgruppe** er: primært, men ikke udelukkende, Københavnske borgere med et psykosocialt handikap, der er førtidspensionister eller på sygedagpenge pga. af deres psykiske lidelse(r). I forhold til en forandringsteori bliver man nødt til at sige tingene lidt firkantet.

Overordnet mål	Ressourcer - bidrag	Interventioner/ aktiviteter	Eksisterende aktiviteter	Fremtidige aktiviteter	Kortsigtede målsætninger	Mellem langsigtet målsætninger	Langsigtede målsætninger
At skabe en ramme for rehabilitering, der skal (gen)skabe faglige, personlige og sociale kompetencer.	Redaktør, journalistisk konsulent, frivillige med erfaring fra psykiatrien.	Tidsskriftet Outsideren	✖		Tilegner sig ny viden i forhold til vinkling, formidling. Tilegner sig færdigheder i at interviewe, administrere tiden. Mulighed for at deltage i et påbegyndt og afsluttet opgave forløb, opleve et arbejdsfællesskab. Opnår større selvtillid og selvværd.	Opdatering og vedligeholdelse af faglige, personlige og sociale kompetencer. Et bedre liv i hverdagen. Opdatering af faglige, personlige og sociale kompetencer. Stærkere identitetsfølelse	Komme tilbage i arbejde. Inklusion. Komme tilbage i arbejde, inklusion. Recovery
	Frivillige der kender psykiatrien inde og udefra.	At komme på Outsideren	✖		At den enkelte opnår en meningsfuld hverdag og rytmen indeholdende 'at gå på arbejde' og have fri/fritid. Genkendelighed, accept og rummelighed.	Stærkere identitetsfølelse Myndige borger. At den enkelte opnår et personligt netværk.	Recovery Inklusion.

	Frivillige der kender psykiatrien inde of udefra.	Møde op og vær aktiv deltagende på forskellige møder	✖		At den enkelte opnår sociale kompetencer, og derved nye muligheder for handling.	Myndig borger.	Inklusion.
	Redaktør, journalistisk konsulent, frivillige med erfaring fra psykiatrien.	Hjemmesiden Outsideren.dk	✖		Mulighed for at deltage i et påbegyndt og afsluttet opgave forløb, opleve et arbejdsfællesskab.	Opdatering og vedligeholdelse af faglige, personlige og sociale kompetencer. Et bedre liv i hverdagen.	Komme tilbage i arbejde. Inklusion.
	Redaktør, journalistisk konsulent, frivillige med erfaring fra psykiatrien.	Hjemmesiden og tidsskriftet	✖		Talerør for sindslidende.	Sætte fokus på sindslidendes vilkår	Afstigmatisering
	Redaktør, journalistisk konsulent, frivillige med erfaring fra psykiatrien.	Deltage i skriveværkstedet/ uddannelses-workshop	✖		Blive bedre til at skrive, bedre til at interviewe, bedre til at skelne mellem faglig og personlig kritik	Artikelskrivning, interviewteknik og andre journalistiske færdigheder.	Komme tilbage i arbejde. Inklusion.
	Frivillige der kender psykiatrien inde of udefra.	Tømme opvaskermaskine, lave mad til fællesspisning.	✖		At den enkelte opnår en meningsfuld hverdag og rytmen indeholdende 'at gå på arbejde' og have fri/fritid.	Stærkere identitetsfølelse	Recovery
	Redaktør, journalistisk konsulent, frivillige med erfaring fra psykiatrien.	Praktiksted/afklaringsforløb		✖	Afklaring personligt, fagligt, socialt. Afstemme ambitionsniveau.	Stærkere identitetsfølelse.	Komme tilbage i arbejde. Inklusion

		Åbne organisationen op' for frivillige uden psykiatrisk baggrund.		✖	Flere personer uden psykiatribaggrund fx arbejdsløse journalister eller pårørende	Tilføre Outsideren flere ressourcer	Afstigmatisering
	En marketing person	Salg og drift af tidsskriftet		✖	Øge abonnementssalg.	Forhandlinger med landets kommuner om tegning af abonnement i hver af kommunernes socialpsykiatriske afdelinger, rådgivninger og socialcentre.	Outsideren er selvfinansierende ved 3000 abonnenter
	En mentor	Støtte i arbejdsopgaver		✖	Fagligt udbytte.	Opdatering og vedligeholdelse af faglige, personlige og sociale kompetencer.	Komme tilbage i arbejde. Inklusion.
	Tilstede på uddannelsessteder	Samarbejde med studenterrådgivningen.		✖	Fjerne stigma omkring psykisk skrøbelighed. Identificere, reagere og håndtere psykiske lidelser	Tilføre mere viden omkring psykisk skrøbelighed	Afstigmatisering

11 Outsiderens forankringsmuligheder

11.1 'Åbne organisationen op'

Som nævnt er flertallet af de frivillige, der kommer på Outsideren, primært personer med en psykiatribaggrund og flere er også på overførelsesindkomster. Som et godt udviklingsskridt og forebyggelsesarbejde i forhold til tendensen til at Outsideren 'lukker sig om sig selv' og risikerer for meget 'ghetto' for folk på overførelsesindkomster, kunne en fremtidig forankringsmulighed være at 'åbne organisationen op'. Outsideren kunne profitere af at inddrage andre brugergrupper, som har flere ressourcer at trække på end de hårdest ramte, som udgør en større del af Outsiderens målgruppe på nuværende tidspunkt. Den nuværende målgruppe er kendetegnet ved at være 'hang-arounds', der kun kommer forbi og aldrig rigtig kommer i gang med møder/indhold/artikler eller lignende, mens andre kan være ramt af sygdom eller genindlæggelser i perioder. Dog fortæller den ansvarshavende redaktør, at der er begyndt at komme en anden brugergruppe. Disse folk der kommer nu har i højere grad en videregående uddannelsesbaggrund og derfor oplever Outsideren et fald i personer der kommer på Outsideren. Men den ansvarshavende redaktør siger hertil: "det er måske meget godt, det kan også rette fokus mod, hvad vi kan gøre anderledes for at hente flere borger med den målgruppe og problemstilling".

Outsideren kunne have godt af at åbne op for personer uden psykiatribaggrund fx arbejdsløse journalister eller pårørende. Sidstnævnte målgruppe fremhæves også af de frivillige som relevant at inddrage, da netop omgivelserne reaktioner og pårørendes 'behandling' af folk med en diagnose, er udfordringer for den frivillige.

Kvinde: *Det betød rigtig meget for mig at være på Outsideren. Jeg var sart efter min(e) fyring(er) og jeg har det skidt med at være alene, hvis jeg er ked af det.*
Så det hjalp mig i høj grad at skulle ud af døren om morgenen og til at komme ovenpå og være rustet til bl.a. et nyt job.
Derudover synes jeg, at jeg - det meste af tiden - havde spændende arbejdsopgaver. Og det var vildt hyggeligt at dele kontor med X. Uden hende var det nok blevet lidt ensomt.
Jeg synes i det hele taget, at der var mange sympatiske mennesker på Outsideren. Men jeg kunne også føle mig "udenfor", fordi jeg ikke havde en diagnose som de fleste af de andre.

I en rapport af Outsideren fra 2011 (Bilag F) fremhæves det også, at det ville være udbytterigt at løsne definitionen af hvem der kan arbejde på Outsideren:

"Vores research viste, at adskillige – også uden psykiatribrugerbaggrund – kunne være interesserede i at deltage i arbejdet. Et fremtidigt fokus for Outsideren kunne være at åbne organisationen op for flere." Artikler om personlige erfaringer blandes med artikler om erfaringer fra andre områder. (Bilag F)

11.2 En marketing person?

Vil være godt at få ind på Outsideren for at løfte den opgave der ligger i at udbrede tidsskriftet så bladet rammer en større del af sundhedsvæsenet. Outsideren har forsøgt at køre forskellige kampagner ved fx selv at henvende sig på psykiatriske centre, men uden større effekt. (Løbende interview gennem evalueringsproces) Derfor kan en faglig relevant person til netop salg og marketing anbefales Outsiderens praksis.

11.3 En mentor?

Interessen for en mentor vækker uro og usikker hos de frivillige på Outsideren. Flere frivillige udtaler, at ved tanken om at få en mentor opstår der tanker som "er det jeg laver godt nok, personlig kritik". (Bilag L) På baggrund af besvarelserne fra spørgeskemaundersøgelsen er der et flertal af de frivillige, der ikke synes om muligheden af støtte fra en social mentor. (Bilag A:49)
7 ud af de i alt 18 har svaret "ved ikke" på spørgsmålet om, hvordan det ville være hvis der var en social mentor der kunne støtte den frivillige i arbejdsopgaver.
5 har udeladt svar og
i 3 tilfælde er angivet "dårligt".
2 har svaret, at de synes det kunne være "godt" med en social mentor og
1 har sagt "nogenlunde". Nedenfor ses besvarelserne:

Hvis du fik en social mentor, der kunne støtte dig i dine arbejdsopgaver når du er på Outsideren, hvordan vil det være?	Antal svar
Nogen lunde	1
Godt	2
Dårligt	3
Udeladt svar	5
Ved ikke	7

På trods af de frivilliges modstand i forhold til muligheden for en mentorordning, kan de sagtens se det faglige udbytte ved en mentor. En måde at håndtere den modstand og usikkerhed, der ligger i en mentorordning, er ved at møde mentoren som en samlet gruppe. (Bilag L)

11.4 Erfaringsekspertise indenfor psykiatrien

Outsideren kan bidrage psykiatriens fagfolk samt pårørende og psykiatriramte med historier og fortællinger fra mennesker, der har erfaring med psykiatrien indefra og dermed fra eget liv. Dette som sparring i samarbejdet med fagfolk indenfor området. Således kan Outsideren give et indblik, som er relevant for psykiatriramte men også for fagfolk i psykiatrien. Hvis man vil have et brugerperspektiv med ind over fx i artikler om recovery-projekter eller afstigmatisering, besidder Outsideren denne ekspertise og skal stå fast omkring sin position som eksperter indenfor området.

Citat fra en læge:

Jeg vil bare sige tak for et super interessant blad. Som læge ansat indenfor psykiatrien synes jeg det har været inspirerende at læse. På fortrinlig og enestående vis varetager I den meget væsentlig opgave det er at give et nuanceret indblik i hvordan det opleves at være patient indenfor dette system. Det kan vi lære meget af. Jeg glæder mig til at læse næste nummer. (Bilag A: 28)

11.5 Outsideren som et praktiksted/afklaringsforløb?

Outsideren kan være et led i et afklaringsforløb og vejledningsforløb. På baggrund af evalueringens datamateriale har det bl.a. vist sig, at Outsideren formår at afstemme den frivilliges ambitionsniveau så det passer til den enkelte og den enkeltes livsforløbsniveau. Outsideren er med til at den enkelte ikke har for

store ambitioner der ikke indfries og skuffelser og nederlag som følge eller andre yderligere sygdomme foruden den sygdoms-historie der allerede er gældende.
At Outsideren ville kunne danne rammen om et praktiksted/afklaringsforløb, kommer også til udtryk i en undersøgelse af Outsideren fra 2011 (Bilag F):

Væksthuset var positiv, og kaldte Outsideren et perfekt praktiksted, som "gør alting på den rigtige måde", og som de meget gerne vil bruge igen.
'ViVil' vil også meget gerne bruge Outsideren i fremtiden, og synes, at organisationen har potentiale for at udvikle sin position som arbejdsplads, for "dem, som kan noget".

Yderligere viser rapporten også, at det som Outsideren ville kunne bidrage kommunerne med er at få en borgergruppe i tale, som af kommunerne ofte opleves som svær at inddrage. Outsideren sidder med en specialeviden på området og denne skal de gøre brug af, de skal deltage som professionel partner og bidrage som NGO fx i forbindelse med beskæftigelsesprojekter for denne borgergruppe.
For Outsideren handler det om at styrke sin position som en arbejdsplads og træde ud over de tilbud der allerede findes mange af i forvejen for sindslidende eller folk med psykosocialt handikap fx botilbud og væresteder.

11.6 Samarbejde med studenterrådgivningen

Hvis Outsideren var til stede på uddannelsessteder, ville organisationens arbejde for at fjerne stigma omkring psykisk skrøbelighed også kunne komme studerende til gode. Ligeledes vil Outsiderens viden om, hvordan man genkender og håndterer psykiske lidelser være værdifuld for studerende, der oplever, at 'noget er galt', men ikke har nogen på uddannelsesstedet at tale med det om.
De studerende, vi talte med, manglede den viden, som Outsideren har, og de ville gerne deltage i workshops og seminarer, hvor de kunne få del i den viden. (Bilag F)

11.7 Uddannelsesworkshop/seminar

Outsideren kan fokusere på uddannelse og beskæftigelse igennem afholdelse af uddannelsesworkshop/seminar i forhold til artikelskrivning, interviewteknik og andre journalistiske færdigheder der forudsættes ved artikelproduktion. Outsideren kan varetage og benytte deres erfaringer ved at stå til rådighed for en jobformidling for borgere med sindslidelser (jf. Københavns kommunes socialforvaltnings strategi omkring beskæftigelse). Outsideren kan arrangere workshops og oplæg i studentermiljøer om, hvordan man identificerer og reagerer på tegn på psykisk skrøbelighed og samtidig afhjælpe dette stigma.

11.8 Outsideren som en del af en større frivillig organisation eller selvejende institution?

<u>Forankringsplan for Outsideren og Askovgården</u>
Foreningen Outsideren og den selvejende fond Askovgården har siden maj 2011 drøftet mulighederne for et tættere samarbejde, herunder muligheden for at Outsideren forankres i Askovgården. Dette arbejde står fortsat på og der håbes på et positivt resultat.

Niveauer i Forankringsplanen

Outsideren har arbejdet med at udvikle sig som socialøkonomisk virksomhed siden 2008, hvilket blandt andet har resulteret i en fast produktionsplan samt tredoblingen af abonnementsindtægter.

På trods af denne udvikling, har det endnu ikke været muligt at drive Outsideren udelukkende for egne midler, og i perioden 2008-2011 har 2/3 af Outsiderens drift været finansieret af midler fra Socialministeriet.
Askovgården og Outsideren har siden maj 2011 drøftet, hvordan Outsideren kan finansiere sine egne aktiviteter samtidig med at disse aktiviteter udvikles og forankres lokalt. Disse drøftelser har ført til følgende niveauer i forankringsplanen:

Nationalt:
Forankring gennem udvikling af socialøkonomiske aktiviteter, herunder især abonnementssalg.
Der indledes i juni 2012 forhandlinger med landets kommuner om tegning af abonnement i hver af kommunernes socialpsykiatriske afdelinger, rådgivninger og socialcentre. Forventet mersalg af institutionsabonnementer: 1000 stk. á 375 kroner, *i alt 375.000 kroner*.
Ud over salg af abonnementer, der direkte understøtter projektets aktiviteter, peger Københavns Universitet i en rapport fra 2011 på en række socialøkonomiske udviklingsmuligheder for Outsideren.

Regionalt:
Outsideren indgår pt. i et formelt samarbejde med Psykiatriforeningernes Fællesråd i Region H samt Region Hovedstadens Psykiatri. Dette samarbejde forhandler pt. med Region Midtjylland om anvendelsen af "Udskrivningsguiden."
Outsideren ønsker ikke på sigt at levere frivillig arbejdskraft til projekter, hvor erfaringsekspertise i høj grad er forudsætningen for at projekterne kan gennemføres. Samarbejdet og den mulige forankring i Askovgården giver Outsideren den organisatoriske mulighed og legitimitet til at deltage som professionel partner.
Outsideren bidrager som NGO til at bygge bro mellem regioner og kommuner.

Kommunalt:
Siden 2010 har Outsideren været i dialog med Socialforvaltningen i Københavns Kommune, om mulighederne for kommunal forankring. Støtten fra § 18 midler er vokset fra nul kroner i 2010 til kr. 90.000 i 2012.
I maj 2012 færdiggøres evalueringen af de resultater som Outsideren skaber i sit frivillige sociale arbejde med sindslidende. Denne evaluering skal bl.a. muliggøre en driftsoverenskomst med Københavns Kommune.

12 Afslutning og anbefalinger

Når Outsideren arbejder med udgivelsen af tidsskriftet er det frivillige personer med varierende psykisk tilstand/velbefindende og med løs tilknytning til arbejdsmarkedet m.a.o. er der en stor sårbar blandt denne målgruppe. Sårbarheden skal der tages højde for samtidig med, at der skal arbejdes for at udgive et kvalificeret produkt. I forbindelse med at udgive tidsskriftet Outsideren opstår der visse udfordringer:

- Der arbejdes med tekster der løbende revideres. Her er der mange frivillige, der har svært ved at skelne mellem faglig kritik og personlig kritik. En måde at håndtere dilemmaet kan være gennem fortsættelsen af undervisning i hvad der kræver at skrive journalistisk og på denne måde at forklare på objektiv vis forskellen mellem faglig og personlig kritik.
- Efter udgivelsen af tidsskriftet er alle ressourcer opbrugt. Det kommer til udtryk på Outsideren, at det tager mange kræfter at lave bladet og "når det er lavet, er vi helt flade og får ikke ringet ud og solgt bladet.

Vores styrke er også vores svaghed." (Bilag L) Ambitionen om at ville skabe ændringer i samfundet og skaber forandringer internt er et dilemma/udfordring ved Outsiderens målsætninger.

Det kan derfor anbefales at Outsideren inddrager flere menneskelige ressourcer, til at rumme de frivilliges varierende behov og understøtte deres arbejdsmæssige- og personlige udvikling bedst muligt. Der er brug for flere hænder til at tage sig af den enkelte, så der er overskud til både at have opmærksomhed på sårbarheden hos den enkelte frivillige samt produktet der skal leveres til den anden målgruppe – modtagerne. Dette er en udfordring for Outsideren at have fokus på både proces og produkt og det anbefales at der inddrages flere ressourcer – fx en mentor eller en marketingperson.

Outsiderens ønske om at være et 'frirum', hvor næsten alt er muligt - det handler blot om selv at gribe mulighederne og komme i gang indeholder udfordringer. Eksempelvis fremhæves 'mangel på forventningsafstemning'. At rammerne opleves for utydelige/for store optræder også i forbindelse med udvælgelse af tema til artikelskrivning. Men denne problematik indeholder et dilemma, da total frihed kan være for stort for nogle, mens det for andre kan skabe energi til at skrive. At de frie rammer både ses som positive men samtidig udfordrende, er klart et dilemma for de frivillige og for Outsiderens praksis. Når de frivillige bliver spurgt til, hvad det betyder for dem at der *ikke* er stramme rammer er udtalelserne overvejende positive: "fint, godt, nødvendigt, rart, rummeligt". Men samtidig gives der også udtryk for at manglende stramme ramme er: "uoverskueligt, udfordrende, mindre forpligtigelse til at møde op". (Bilag A) Således står Outsideren overfor en stor udfordring i forhold til at navigere og balancerer i bestemmelserne af Outsiderens 'rammer' for praksis.
Det anbefales at Outsideren ikke operere med <u>for</u> stramme rammer, da det kan være en nødvendighed i forhold til målgruppen bl.a. i forhold til at de kan arbejde i eget tempo og undgå bl.a. oplevelsen af stress. De mindre stramme rammer tilbyder en åbenhed, der kan rumme dem der kommer på Outsideren. Samtidig anbefales det at der jævnligt forventningsafstemmes i forhold til arbejdsopgaver på Outsideren, så der er en tydelig forventning og målsætning omkring det at 'arbejde' eller være beskæftiget på Outsideren. Muligvis kan udfordringerne omkring Outsiderens rammer også håndteres hvis de styringsmæssige rammer styrkes og synliggøres mere.
Eksempelvis har det været en udfordring for evalueringen at finde ud af hvad der egentlig er tilfældet på Outsideren – fællesstyring eller ledelsesstyring? Den ansvarshavende redaktør har også givet udtryk for, at det er en udfordring at lede på Outsideren. (Løbende interview gennem evalueringsproces) Det kunne derfor være nyttigt for Outsideren som praksis, at dykke nærmere ned i og få synliggjort de strukturelle administrative rammer og
i den forbindelse også tage højde for de frivilliges oplevelser af magtmisbrug fra tidligere hospitalsindlæggelser, og rumme disse ved at få diskuteret forskellen mellem Outsiderens ledelsesstruktur modsat 'behandlerstyringen'.

Evalueringen har observeret at Outsideren har en mangelfuld måde at føre registreringer på i forhold til fx mødedeltagelse, afbud, bidragsydere til tidsskriftet eller abonnementliste-oversigt. Det kan anbefales Outsideren at optimere måden at registrere på, ved at udarbejde et organiseret registreringssystem.

Outsiderens 'erfaringsekspertise' indeholder både positive effekter og udfordringer. Erfaringsekspertisens effekter er bl.a. i forhold til *genkendelighed*, *accept* og *rummelighed*. Udfordringerne handler om at Outsideren i perioder kan blive for 'psykiatri-ghetto-agtig', hvor der er mangel på handling fra de frivillige

og hvordan genvindes handling, så der kan ske forvandling. Outsideren arbejder allerede med denne udfordring og gør et godt stykke arbejde for at genvinde handling hos den frivillige.

Outsiderens måde at positionere sig i andethed, er på nogle områder en fordelagtig andethed, som positionerer dem som en mangelvare - noget man godt vil have noget mere af, og noget som psykiatrien vil kunne drage gavn af. Som Outsideren også selv påpeger og som står i deres vedtægter, så er Outsideren et talerør, "det er sted hvor man kan få tilfredsstillet sin nysgerrighed hvis der er noget man ikke forstår, eller der er sket noget eller noget man synes der er fjollet, så kan man bruge Outsideren idet man kommer som journalist og så vil folk gerne svare på det, så kan man få lov at skrive om det og så er der måske også nogle der læser det." (Bilag L) Med andre ord skal Outsideren arbejde videre på, at positionere sig selv som eksperterne indenfor deres område – psykiatriområdet, hvor Outsideren vil vise vidnesbyrd og case historier. I den forbindelse ligger der et stort potentiale i tidsskriftet Outsideren og det anbefales, at arbejde målrettet på øget distribution. Både i forhold til udbredelse af viden men også i forhold til at sikre Outsiderens økonomiske drift.

13 Litteraturliste

Chase, S. E. (1995): "Taking Narratives seriously: Consequences for Method and Theory". I *Interpriting Experience. The Narrative Studie of Lives*. (ed.) Josselson R. Liblich A.. London SAGE.

Hasse, C. (2000): *Kraftfeltet: kulturelle læreprocesser i det fysiske rum.* Phd.afhandling, Københavns Universitet. S.5-300.

Mol, Annemarie (2002): *The body multiple: ontology in medical practice.* Duke University Press. Durham and London. S. 1-187.

Olsen, Henning (2003): Veje til kvalitativ kvalitet. *Nordisk Pædagogik* 1, pp. 1-19.

Olsen, H. (2002): *Kvalitative kvaler. Kvalitative metoder og danske kvalitative interviewundersøgelsers kvalitet.* Akademisk forlag A/S. København. S. 7- 257.

Sennett, Richard (1999): *Det fleksible menneske*. Forlaget Hovedland, s.8-152.

Staunæs, D., & Søndergaard, D.M: (2005) Interview i en tangotid. I *Kvalitative metoder i et interaktionistisk perspektiv – interview, observationer og dokumenter* (Red.) Järvinen M. & Mik-meyer N. Hans Reitzels Forlag, København.

Staunæs, D. (2004): *Køn, etnicitet og skoleliv.* Forlaget Samfundslitteratur, Frederiksberg C.

Søndergaard D.M.(1996): *Tegnet på kroppen.* Museum Tusculanums Forlag, København. S. 7-444.

Warming, Hanne (2005): *Erkendelse gennem oplevelse*: *Når indlevelse ikke er mulig*, i Järvinen, Margaretha og Mik-Meyer, Nanna (red.) (2005): Kvalitative metoder i et interaktionistisk perspektiv – interview, observation og dokumenter, Hans Reitzels Forlag.

Krevi (2008): *Den logiske model – et værktøj til at planlægge, gennemføre og evaluere sociale indsatser.* Notat – August 2008. www.krevi.dk

14 Bilag A Notat af kvantitativ spørgeskemaundersøgelse

15 Bilag B Kvantitativt spørgeskema

16 Bilag C Interviewguide

17 Bilag D Workshop – om dig!

18 Bilag E Artikel: ”Outsideren”: Mellem arbejdslivets krav og menneskers livskvalitet

19 Bilag F Rapport: Perspektiver på Outsideren

20 Bilag G Interview med Signe

21 Bilag H Interview med Martin

22 Bilag I Interview med Josefine

23 Bilag J Interview med Tom

24 Bilag K Beskæftigelsesspørgeskema

25 Bilag L Workshopoptagelser/deltagerobservation

26 Bilag M Abonnenter i 2011

27 Bilag N Notat af beskæftigelsesspørgeskema

28 Bilag O Outsideren set udefra – et interview